

Sağlık ve güvenlik herkesi İlgilendirir

Sizin için önemlidir
İşiniz için önemlidir

Risk Değerlendirme Rehberi

Derleyen: Murat ANDAÇ
İç Denetçi

İÇİNDEKİLER

KISIM I: TEMEL BİLGİ

	SAYFA
Tehlike nedir? Risk nedir?	4
Neden/nasıl bir risk değerlendirmesi yapmalıyım?	4
Bir risk değerlendirmesini nasıl yapabilirim?	4
Bu rehberi nasıl kullanmalıyım?	5
KISIM II: RİSK DEĞERLENDİRME- GENEL	
Adım 1: Hangi bilgileri toplamalıyım?	6
Bu bilgileri nasıl toplayabilirim?	6
Adım 2: Tehlikeleri nasıl belirleyebilirim?	7
ÇEKLIST – GENEL	8
Adım 3: Bir tehlikeden kaynaklanan riski nasıl değerlendirebilirim?	8
Adım 4: Tehlikelerden kaynaklanan riski yok etmek ya da azaltmak için yapacağım eylemleri nasıl planlamalıyım?	10
Step 5: Risk değerlendirmemi yazılı hale nasıl getirebilirim?	10
BİR RİSK DEĞERLENDİRME FORMU	11

Bilgi için: <http://hwi.osha.europa.eu>

İÇİNDEKİLER

KISIM III: TEHLİKELERİN BELİRLENMESİ VE ÖNLEYİCİ TEDBİRLERİN SEÇİMİ – GENEL

	SAYFA
Çeklist No. 1: Pürüzlü ya da kaygan düz yüzeyler	12
Çeklist No. 2: Hareket eden araçlar ve makineler	13
Çeklist No. 3: Makinelerin hareket eden parçaları	14
Çeklist No. 4: Elektrik tesisatı ve ekipmanı	15
Çeklist No. 5: Yangın	16
Çeklist No. 6: Patlama	18
Çeklist No. 7: Kimyasal maddeler	20
Çeklist No. 8: Gürültü	22
Çeklist No. 9: Titreşim	23
Çeklist No. 10: Aydınlatma	24

KISIM IV: TEHLİKELERİN BELİRLENMESİ VE ÖNLEYİCİ TEDBİRLERİN SEÇİMİ – ÖZEL SEKTÖR VE İŞLER İÇİN

Ofiste çalışma	26
İnşaat	29
Gıda işleri	32
Ağaç işleri	34
Oto tamiri	36
Tarım	38
Küçük ölçekli yerüstü madeni	43

Daha fazla sektör için hazırlanmış çeklistler :

<http://hwi.osha.europa.eu>

KISIM I: TEMEL BİLGİ

Tehlike nedir? Risk nedir?

Tehlike; zarar verme potansiyeline sahip herhangi bir şey.

Tehlikeler insana, mala ve prosese etki edebilir; Kazalara ve hastalıklara, ürün kaybına, makine hasarlarına, vb. sebep olabilir.

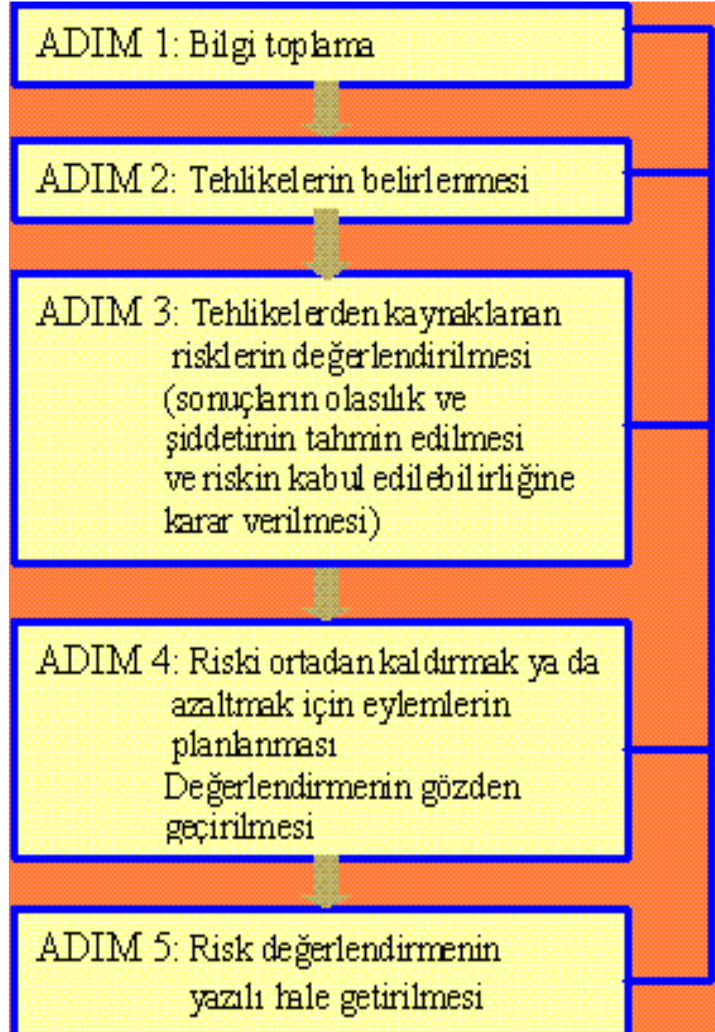
Mesleki risk; bir tehlikeye maruziyet sonucu bir yaralanma ya da bir hastalığın meydana gelme olasılığının ve şiddetinin bileşkesine işaret eder.

Bir risk değerlendirmesini nasıl yapabilirim?

Neden/nasıl bir risk değerlendirmesi yapmalıyım?

Mesleki risklerin değerlendirilmesinde temel amaç, çalışanların sağlığının korunması ve güvenliklerinin sağlanmasıdır. Risk değerlendirme, işle ilgili faaliyetlerden kaynaklanan ve çalışanlara ve çevreye olabilecek olası zararların en aza indirilmesine yardım eder. Risk değerlendirme aynı zamanda işinizin verimli ve rekabet edebilir olmasına katkı sağlar. Sağlık ve güvenlik alanında yapılan yasal düzenlemelerde işverenlere düzenli risk değerlendirme yapma yükümlülüğü getirilmiştir.

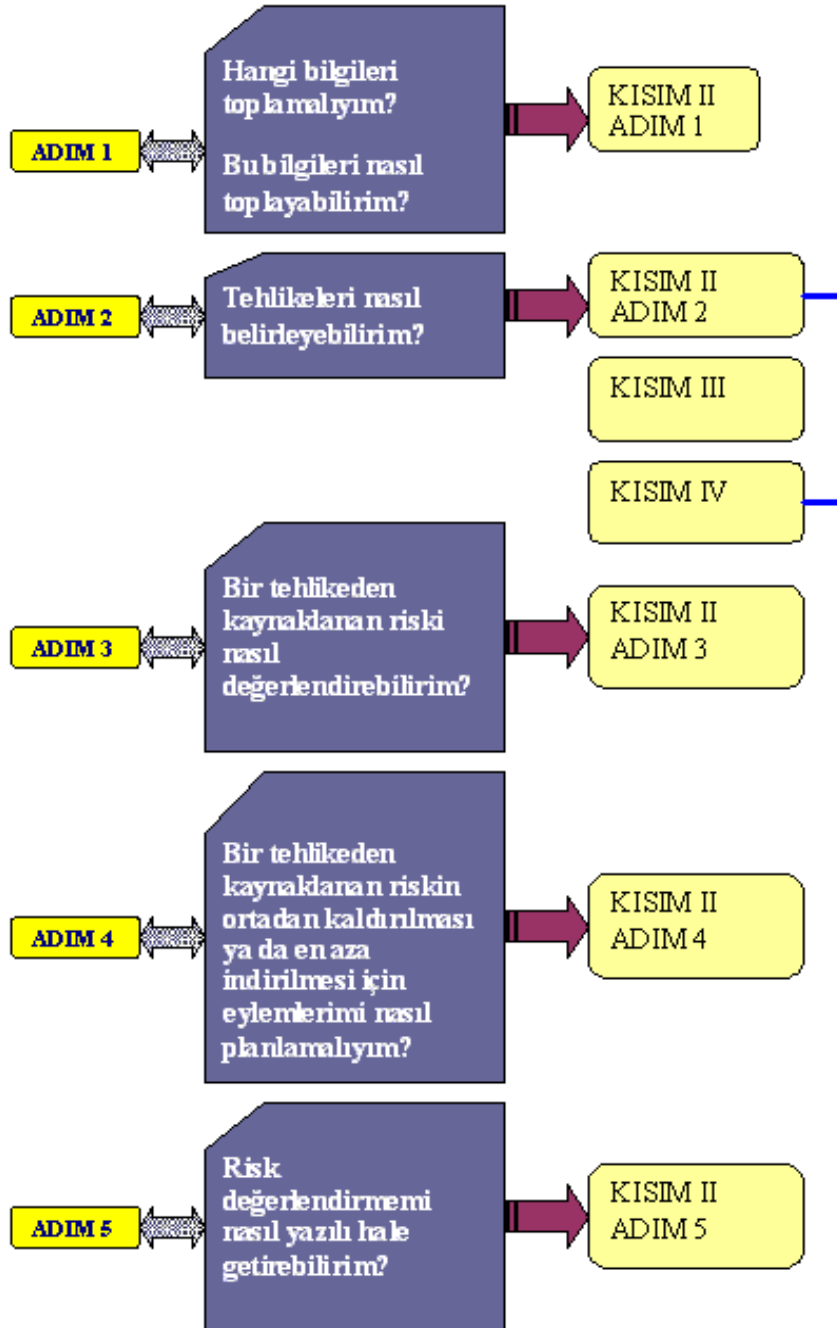
İşyeri riskleri aşağıda gösterildiği gibi 5 basit adımla değerlendirilebilir.

BU REHBER BÜTÜN ADIMLARI İZLEYEREK RISK DEĞERLENDİRMESİ YAPMANIZA, DEĞERLENDİRMENİZE VE YAZILI HALE GETİRMENİZE YARDIMCI OLACAKTIR.

Bu rehberi nasıl kullanmalıyım?

KISIM II: RİSK DEĞERLENDİRME – GENEL

ADIM 1

Hangi Bilgileri Toplamalıyım?

İşyerinizdeki riskleri değerlendirmek için bilmeniz gerekenler:

- İşyerinizin ve/veya işlerinizi yürüttüğünüz yerin konumu.
- Orada kimlerin çalıştığı: gebe, genç veya engelli işçilerinizin mesleki tehlikelere olağan olandan daha fazla maruz kalabilecekleri düşünülerek, bu işçilerinize daha fazla ihtimam gösterin. Kısmi süreli çalışan işçilerinizi, müteahhit firma işçilerini ve ziyaretçilerinizi ve işletme dışında çalışan (araç sürücüleri, müşterileri yerinde ziyaret eden işçilerinizi vb.) işçilerinizi de unutmayın.
- Hangi iş ekipmanını, maddeleri ve prosesi kullandığınız.
- Ne tür işler gerçekleştirdiğiniz (örneğin, hangi yöntemle ve ne kadar süre ile gerçekleştirdiğiniz).
- Hangi tehlikeleri tanımladınız ve bunların kaynakları nelerdir.
- Mevcut tehlikelerin potansiyel sonuçları nelerdir.
- Hangi koruyucu tedbirleri kullandınız.
- Hangi kazalar, meslek hastalıkları ve diğer işle ilgili hastalıklar raporlandı.
- İşyerimizle ilgili yasal yükümlülüklerimiz nelerdir.

Bu Bilgileri Nasıl Toplayabilirim?

Şu kaynaklardan bilgi edinilebilir;

- İşyerinizde kullandığınız ekipmanın, malzemelerin ya da maddelerin teknik verileri,
- Teknolojik prosedürler ve iş rehberleri,
- İşyerinde yapılan gürültü, titreşim, gibi etkenlerin ve konfor şartlarının ölçüm sonuçları,
- İş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıtları,
- Kimyasal maddelerin madde güvenlik bilgi formları,
- İlgili mevzuat ve standartlar,
- Bilimsel ve teknik literatür.

Bilgi aynı zamanda;

- Çalışma ortamını,
- İşyerinde yapılan işleri,
- İşyeri dışında yapılan işleri,
- İşyerinde etkili olabilecek harici etkenleri (örneğin, üçüncü taraflarca gerçekleştirilen görevler, hava koşulları)

gözlemleyerek de edinilebilir.

ADIM 2**Tehlikeleri Nasıl Belirleyebilirim?**

İşyerinizdeki tehlikeleri belirleyebilmek için GENEL ÇEKLISTLERİ kullanın;

- Bir tehlikenin var olduğunu biliyorsanız → “EVET” i işaretleyiniz
- Bir tehlike yoksa → “HAYIR” ı işaretleyiniz
- Bir tehlikenin olduğundan emin değilseniz: Beşinci sütunda gösterilen “TEHLİKE-ÖZEL ÇEKLISTİ” ni kullanınız GENEL ÇEKLIST’in beşinci sütununda gösterilen tehlike-özel çeklistinde aradığınız yoksa Avrupa Ajansı’nın web sitesinden (<http://hwi.osha.europa.eu>) daha fazla bilgiye ulaşabilirsiniz ya da İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü’nün web sitesinden yararlanabilirsiniz.

Şu özel sektörler için hazırlanmış çeklistleri sizler için derledik:

- Ofiste çalışma
- İnşaat
- Araba tamiri
- Gıda işleme
- Ağaç işleri
- Tarım
- Küçük ölçekli yerüstü madenciliği

Bu sektörlerin herhangi birinde faaliyet gösteriyorsanız, Kısım IV’ de verilen sektöre-özel çeklistleri kullanınız.

**RİSK DEĞERLENDİRMENİZ
BÜTÜN İŞGÜCÜNÜZÜN
AKTİF KATILIMI İLE
GERÇEKLEŞTİRİLMELİDİR**

ÇEKLIST-GENEL

No	Tehlike	Evet	Hayır	Bilmiyorum: bu tehlike için özel çekliste gidiniz
1	2	3	4	5
1.	Pürüzlü ya da kaygan yüzeyler (kayma, tökezleme, düşme vb)	☐	☐	KISIM III-1
2.	Hareket eden araç ve makineler	☐	☐	KISIM III-2
3.	Makinelerin hareket eden parçaları	☐	☐	KISIM III-3
4.	Tehlikeli yüzeye sahip ekipman (keskin, pürüzlü vb.)	☐	☐	
5.	Sıcak ya da soğuk yüzeyler, malzemeler vb.	☐	☐	
6.	Yüksekte çalışma, tırmanma noktaları (yüksekten düşme)	☐	☐	
7.	El aletleri	☐	☐	
8.	Yüksek basınç	☐	☐	
9.	Elektrik tesisatı ve ekipmanı	☐	☐	KISIM III-4
10.	Yangın	☐	☐	KISIM III-5
11.	Patlama	☐	☐	KISIM III-6
12.	Ortamdaki kimyasal maddeler (toz dahil)	☐	☐	KISIM III-7
13.	Gürültü	☐	☐	KISIM III-8
14.	El-kol titreşimi	☐	☐	KISIM III-9
15.	Tüm vücut titreşimi	☐	☐	KISIM III-9
16.	Aydınlatma	☐	☐	KISIM III-10
17.	UV,IR, lazer ve mikrodalga radyasyon	☐	☐	
18.	Elektromanyetik alanlar	☐	☐	
19.	Sıcak ya da soğuk hava	☐	☐	
20.	Yüklerin kaldırılması ve taşınması	☐	☐	
21.	Vücudu zorlayan çalışma	☐	☐	
22.	Biyolojik tehlikeler (virüsler, parazitler, mantarlar, bakteri)	☐	☐	
23.	Stres, şiddet, kaba kuvvet, saldırı	☐	☐	
24.	Diğerleri: aşağıya belirtin ve “EVET” i işaretleyin			
25.		☐	☐	
26.		☐	☐	

ADIM 3

Bir tehlikeden kaynaklanan riski nasıl değerlendirebilirim?

A. Tanımlanmış her bir tehlike için:

Bir tehlikeden kaynaklanan zararın olasılık ve şiddetini dikkate alarak riskin küçük, orta ya da yüksek olduğuna karar verin.

Bu kararı verebilmek için aşağıdaki tabloyu kullanın.

Olasılık	Şiddet		
	Küçük çapta yaralanma	Orta çapta yaralanma	Büyük zarar
Çok seyrek	Düşük(1)	Düşük(1)	Orta(2)
Orta sıklıkta	Düşük(1)	Orta(2)	Yüksek(3)
Çok sık	Orta(2)	Yüksek(3)	Yüksek(3)

- **Çok seyrek:** Bir işçinin mesleki kariyeri boyunca gerçekleşmeyebilir.
- **Orta sıklıkta:** Bir işçinin mesleki kariyeri boyunca sadece birkaç kez gerçekleşebilir.
- **Çok sık:** Bir işçinin mesleki kariyeri boyunca defalarca gerçekleşebilir.
- **Küçük çapta yaralanma:** Uzun süreli rahatsızlık vermeyen kazalar ve hastalıklar (örneğin, küçük çizikler, göz tahrişleri, baş ağrıları vb. gibi).
- **Orta çapta yaralanma:** İşgünü kaybı ile sonuçlanan kazalar ve hastalıklar (örneğin, yaralanmalar, basit kırıklar, incinmeler, vücudun bir bölümünde ikinci derece yanıklar, cilt alerjileri vb. gibi).
- **Büyük zarar:** Ağır ve kalıcı rahatsızlıklara neden olan kazalar ve hastalıklar (örneğin, ölümler, amputasyon-kesilmeler, uzuv kayıplı kırıklar, kanser, vücudun büyük bir bölümünde ikinci ya da üçüncü derece yanıklar, vb. gibi).

B. Bir tehlikeden kaynaklanan riskin kabul edilebilir ya da kabul edilemez olduğuna karar verin.

Genelde:

- Yüksek risk kabul edilemez,
- Düşük ve orta risk kabul edilebilir.

Eğer risk ilgili yasal gereklerle bağdaşmıyorsa o risk kabul edilemez.

Unutmayın: Risk değerlendirmenizi işçilerinizin aktif katılımı ile gerçekleştirmelisiniz. Riskin kabul edilebilirliğine karar verdiğiniz zaman, değerlendirmenizin yönetiminde işçilerinizin cinsiyet, yaş ve sağlıklarını dikkate almayı unutmayın.

ADIM 4

Bir tehlikeden kaynaklanan riskin ortadan kaldırılması ya da en aza indirilmesi için eylemlerimi nasıl planlamalıyım?

- Riskin yüksek ve kabul edilemez bir düzeyde olduğu değerlendirilmişse, ilkönce bunun azaltılması yönünde eylemler gerçekleştirilmelidir.
- Risk orta düzeyde ve kabul edilebilir olarak değerlendirilmişse, eylemlerin riskin bu düzeyin altına düşürülmesi yönünde planlanması tavsiye edilir.
- Risk düşük düzeyde ve kabul edilebilir olarak değerlendirilmişse, riskin bu düzeyde kalmasının sağlanması gereklidir.

Koruyucu ve önleyici tedbirler şu öncelikler sıralamasına dikkat edilerek uygulanmalıdır:

- Tehlikeyi/riski ortadan kaldırın,
- Tehlikeyi/riski idari düzenlemelerle en aza indirin,
- Tehlikeyi/riski toplu koruma önlemleri ile en aza indirin,
- Tehlikeyi/riski uygun kişisel koruyucu donanım ile en aza indirin.

Risklerin azaltılmasında kullanılacak önlemlere örnekler bulabilmek için KISIM III veya KISIM IV’de verilen tehlike-özel çeklistlerine gidin.

ADIM 5

Risk değerlendirmemi nasıl yazılı hale getirebilirim?

Aşağıdaki “RİSK DEĞERLENDİRME FORMUNU” kullanarak risk değerlendirmesini her bir işyeri için yazılı hale getirebilirsiniz.

- Temel bilgileri kaydedin: Risk değerlendirmesinin yapıldığı işyerinin adı ve adresi, işyerinde çalışan kişilerin adları, değerlendirme tarihi ve değerlendirmeyi yapan kişilerin adları.
- RİSK DEĞERLENDİRME FORMU’nun 2 nci sütununda yer alan bölüme belirlediğiniz tehlikeleri (GENEL ÇEKLIST’te EVET dedikleriniz) kaydedin.
- Belirlediğiniz her bir tehlike için:
- 3 üncü sütuna bir tehlikeden kaynaklanan riskin azaltılması için uygulayacağınız koruyucu/önleyici tedbirleri kaydedin.
- Risk değerlendirmenizin sonuçlarını (örneğin, yüksek/kabul edilemez) 4 üncü sütuna kaydedin.

5 inci sütuna da riskin azaltılması için planlanan eylemlerinizi kaydedin.

Risk Değerlendirme Formu

Tarih:.....Form No:.....

İşyerinin Adı ve Adresi:		Risk Değerlendirmesini Yapanlar:		
İşyerinde Çalışan İşçi Sayısı:				
No	Tehlike	Uygulanan Koruyucu/Önleyici Tedbirler	Tahmin Edilen/Değerlendirilen Risk	Riski Azaltmak İçin Planlanan Eylemler
1	2	3	4	5

Risk Değerlendirmesini Gerçekleştirenlerin İmzaları.....

Yetkililerin İmzaları.....

KISIM III: TEHLİKELERİN BELİRLENMESİ VE ÖNLEYİCİ TEDBİRLERİN SEÇİMİ – GENEL

ÇEKLSİT NO:01

TEHLİKE: PÜRÜZLÜ YA DA KAYGAN DÜZ YÜZEYLER

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişseniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
1. Zeminlerde pürüzlü, aşınmış alanlar, delikler, döküntüler, vb. var mı?	☒	☐
2. Zeminleriniz (örneğin, temizlik sonrası ıslandığında, sıvılar saçıldığında-mesela yağ, işyerinde yürüttüğünüz işlemlere bağlı olarak yağmur ya da çamur ya da toz) ara sıra kayganlaşıyor mu?	☒	☐
3. Zeminlerin yüzeyinde eşik farkı ya da değişiklikler var mı?	☒	☐
4. Kablolar yerlere saçılmış durumda mı?	☒	☐
5. İşçiler uygun olmayan iş ayakkabıları nedeniyle her an düşebilir ya da kayabilirler mi?	☒	☐
6. Zeminler düzenli ve tertipli mi?	☐	☒
7. Çalışma alanında engelleyici ve hareketi kısıtlayıcı herhangi bir malzeme (sabit ekipman hariç) var mı?	☒	☐
8. Kaldırılmaması gereken malzemeler işaretlenmiş mi?	☐	☒
9. Bütün trafik yolları uygun bir şekilde işaretlenmiş mi?	☐	☒
10. Çalışma alanları ve trafik yolları uygun bir şekilde aydınlatılmış mı?	☐	☒

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılabilecek önleyici tedbirlere örnekler

- Özellikle yapılan işe bağlı olarak işyeri zemininin ıslak ve tozlu olma ihtimaline karşı çalışma zemininin dikkatli seçimi; zeminin kuru olmasının sağlanması.
- Gerekğinde zeminin kimyasallarla kayganlığının önlenmesi; uygun temizleme yöntemlerinin kullanılması.
- İşyeri zemininin ve trafik güzergâhının düzenli kontrol edilmesi.
- Zemindeki deliklerin, çatlakların, yıpranmış kaplamaların, halıların vb. onarılması, kaldırılması; zemin ve trafik güzergâhının temiz olmasının sağlanması.
- Zemindeki gereksiz eşiklerin kaldırılması ya da sınırlandırılması; bunların görünür olmasının sağlanması
- İşçilere uygun iş ayakkabısı verilmesi
- Çalışma alanında, işyeri zemininin ve trafik güzergâhının uygun bir şekilde işaretlenmesi.
- İşyeri zemininin ve trafik güzergâhının uygun şekilde ışıklandırılması.
- Kullanılan ekipman uygun şekilde konumlandırılarak kabloların çalışanlar için engel teşkil etmesinin önlenmesi; kabloların koruyucu içerisinde zemine sabitlenmesi.
- Zeminlerde ve trafik güzergâhında kaymayı önleyici ve kolay temizlenir malzeme kullanılması.
- Zeminler ve trafik güzergâhı kullanılan sıvıların kolayca tahliyesini sağlayacak şekilde olmalıdır.

ÇEKLIST NO:02

TEHLİKE: HAREKET EDEN ARAÇ VE MAKİNELER

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişseniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
1. Taşıma araçları hiç arızalı ve bakımsız oldukları halde kullanıldı mı?	☒	☐
2. Taşıma araçları ve yükleme/boşaltma ekipmanlarına (örneğin, taşıtlar, kaldırma araçları, forkliftler vb.) hiç aşırı yükleme yapıldı mı?	☒	☐
3. Taşıma araçlarının güzergâhlarında engelleyici herhangi bir şey var mı?	☐	☒
4. Taşıma güzergâhında görüş alanı açısından herhangi bir azalma mevcut mu?	☒	☐
5. Taşıma araçları yetkisiz kişiler tarafından mı kullanılıyor?	☒	☐
6. Yüklemeler her zaman güvenlik göz önünde bulundurularak mı yapılıyor?	☐	☒
7. Aşırı yüklemeler nedeniyle sürücünün görüş alanında azalma oluyor mu?	☒	☐

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılabilecek önleyici tedbirlere örnekler

- Uygun sertifika/belgeli iş ekipmanının kullanılması.
- Üreticinin talimat ve kılavuzları doğrultusunda iş ekipmanının kullanılması.
- İş ekipmanının düzenli olarak teknik kontrollerinin yapılması.
- Taşıma güzergahlarının uygun bir şekilde işaretlenmesi ve düzenli olmasının sağlanması.
- Güzergahların olabildiğince geniş olmasının ve buralarda kör noktaların olmamasının sağlanması.
- Yüklerin uygun ve güvenli bir şekilde yüklenmesinin sağlanması.
- İşçilerin yeterli eğitimi almalarının sağlanması.
- Kendiliğinden hareket edebilen taşıma araçlarının kontrol dışı hareketinin önleneceği uygun yerlerde muhafazasının sağlanması.

ÇEKLIST NO:03

TEHLİKE: MAKİNELERİN HAREKET EDEN PARÇALARI

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişseniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
1. Makinelerinizde koruyucusuz tehlikeli olabilecek hareket eden (aksesuarlar dahil) kısımlar var mı?	☒	☐
2. Makine koruyucuları, işçilerin elleri, kolları ya da vücutlarının diğer bölümleri, makinenin hareket eden tehlikeli kısımları ile teması halinde onları yeterince koruyacak özellikte mi?	☒	☐
3. Bütün makine koruyucuları güvenli bir şekilde sabitlenmiş ve kolayca çıkarılamaz hale getirilmiş mi?	☒	☐
4. Makinenin hareket eden kısımlarına herhangi bir malzeme düşebilir mi?	☒	☐
5. Koruyucular makinenin işlem yapmasını güçleştiriyor mu?	☒	☐
6. Koruyucuyu kaldırmaksızın bir makineye yağlama yapılabilir mi?	☐	☒
7. Hareket eden tehlikeli kısımları durdurmaksızın koruyucuları çıkarmak mümkün mü?	☒	☐
8. Koruyucusuz zincirler, dişliler, kayış-kasnaklar, vb. var mı?	☐	☒
9. Açıkta kalan kayışlar, zincirler var mı?	☐	☒
10. Açıkta kalan tehlikeli döner parçalar (örneğin, civatalar, metal çıkıntılar vb.) var mı?	☐	☒
11. Operatörün AÇ/KAPA kontrol düğmelerine ulaşması kolay mı?	☐	☐
12. Operatör haricindeki diğer kişiler için bir kontrol sistemi mevcut mu?	☐	☐

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılabilecek önleyici tedbirlere örnekler

- Makinelerin eğitimli ve yetkili kişiler tarafından kullanılmasının sağlanması.
- Bütün koruyucuların yerinde ve çalışır vaziyette olmasının sağlanması.
- İşçilere koruyucuları kullanmaları gerektiğini hatırlatacak posterler ve işaretlerin kullanılması.
- Herhangi bir makinenin çalışmaya başlamadan önce koruyucularının yerinde olmasının sağlanması.
- Makinenin etrafındaki alanın temiz, düzenli ve engelleyici unsurlardan arındırılmasının sağlanması.
- İşçilerin rahatça hareket etmelerini sağlayacak yeterli alanın sağlanması.
- Uygun kişisel koruyucu malzemenin sağlanması.
- Makine ve etrafında yeterli aydınlatmanın sağlanması.
- Hasarlı bir makinenin yanlışlıkla çalıştırılmasını önlemek üzere açık bir uyarı bilgi sisteminin uygulanması.
- Makinelerin bakımının ve hasarlarının zamanında tamir edilmesinin sağlanması.
- Makinenin hareket eden kısımları ile makine civarındaki sabit kısımlar arasında yeterli mesafenin sağlanması.

ÇEKLIST NO:04

TEHLİKE: ELETRİK TESİSATI VE EKİPMANI

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişseniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
1. Güvenlik aygıtının ve anahtarlarının yerinde ve çalışır olduğundan emin misiniz?	☐	☒
2. Kabloların yalıtımında hasarlar (örneğin, kablolarda dolaşma ya da açıkta kalan kablolar) var mı?	☒	☐
3. Hasarlı elektrikli ekipman kabini var mı ya da bu kabin yetkili olmayan kişilerin ulaşmasına karşı korunmuş mu?	☒	☐
4. IEC-60417-5036 güvenlik işaretine (elektrik tehlikesi işareti) sahip olmayan elektrikli ekipman kabini var mı?	☒	☐
5. Hasarlı fiş ve prizler var mı?	☒	☐
6. Elektrik ekipmanını uygunsuz bir şekilde kullanmak mümkün mü?	☒	☐
7. Islak ortamda elektrik ekipmanını kullanmak ya da ıslak ellerle ya da ıslak elbise ile elektrik ekipmanını kullanmak mümkün mü?	☒	☐
8. Elektrikli sistemlere tehlikeli olabilecek yakınlıkta çalışma mümkün mü?	☒	☐
9. Çalışma alanlarının yakınında gerilim altında bölgeler var mı?	☒	☐
10. Topraklama sistemi dışında iletken kısımlar var mı?	☒	☐
11. Elektrostatik yüklere (örneğin yakıt ikmalinde) dikkat ediliyor mu?	☒	☐

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılabilecek önleyici tedbirlere örnekler

- Çalışmaya başlamadan önce gözle hasar kontrolü yapmak
- Elektrik teknisyenleri ile düzenli kontrolleri yapmak
- Sadece CE işaretli ürünler kullanmak
- Ekipman hasarı ya da bozukluğu durumunda: hemen gücü kesmek, fişi prizden çıkarmak ve arızayı rapor etmek
- Arızanın uzman bir elektrikçi tarafından tamirinin sağlanması
- Uygun ekipman türünün seçilmesi (mekanik korumalı, IP koruma türü, vb. gibi)
- İşin talimatlara göre yapılması
- Enerjisiz hatlar
- Kaldırma ekipmanının çalışma alanının sınırlandırılması
- Elektrik ekipmanının tamirat sonrası ve her kullanmaya başlamadan önce kontrol edilmesi
- Topraklama sisteminin kullanılması.

ÇEKLIST NO:05

TEHLİKE: YANGIN

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişseniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
1. Boya, vernik, yapıştırıcılar ve çözücüler gibi oksitleyici ya da kolayca alevlenebilir maddeler kullanılıyor mu?	☒	☐
2. Oksitleyici ve alevlenebilir maddeler havalandırılmış odalarda mı depolanıyor?	☐	☒
3. Kullanılan bütün tehlikeli kimyasal maddeler için Madde Güvenlik Bilgi Formu var mı?	☐	☒
4. Ateşleyici kaynaklar (örneğin, açık alev, elektrik ekipmanı, elektrostatik yükler ya da yüksek sıcaklık) mevcut mu?	☒	☐
5. Yangın tehlikesi olabilecek alanlar uygun bir şekilde işaretlendi mi?	☐	☒
6. Kolayca tutuşabilir ya da yanıcı maddelerin tehlikeli kimyasal özellikleri hakkında işçileriniz düzenli olarak bilgilendiriliyor mu?	☐	☒
7. Yangınla mücadele ekipmanınız yerinde ve uygun vaziyette mi?	☐	☒
8. Yangınla mücadele ekipmanınız kullanılabilir durumda ve düzenli olarak bakımı yapılıyor mu?	☐	☒
9. Yangınla mücadele ekipmanınıza kolayca ulaşılabilir mi?	☐	☒
10. Acil durum ve kaçış planlarınız var mı?	☐	☒
11. Kaçış yollarınız işaretlenmiş mi?	☐	☒
12. Yangın alarm sisteminiz var mı?		
13. Yangınla mücadele tatbikatlarınız var mı?		
14. Yangınla mücadele eğitimi verdiniz mi?		

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılabilir örnek önleyici tedbirlere örnekler

- Kolayca tutuşabilir ya da yanıcı maddelerin uygun olarak depolanması (örneğin, azami depolama sıcaklığının aşılmaması).
- Kolayca tutuşabilir ve yanıcı maddelerin ayrı muhafazası.
- Ateşleyici kaynakların önlenmesi ya da ortadan kaldırılması (sigara içme yasağı dahil).
- Bütün yanıcı maddeler için Madde Güvenlik Bilgi Formu sağlanması.
- Tehlikeli bölgelerin kordon altına alınması.
- Açık alev kullanılarak yapılan çalışmalarda çalışma alanına ilişkin izinlerin olmasına özen gösterilmesi.
- Yangın söndürücülerin sağlanması (işyerinin büyüklüğüne ve kullanılan kimyasal maddelere uygun).
- Elektrik ekipmanının düzenli olarak kontrolünün sağlanması.
- Yangınla mücadele ekipmanının seçiminin işyerine uygun olarak yapılması.
- Yangınla mücadele ekipmanının düzenli aralıklarla kontrol ve test edilmesi.
- Yangın alarm sisteminin kurulması.
- Kaçış yollarının işaretlenmesi ve kullanılabilir halde olması.
- İşçilere eğitim verilmesi.
- Acil durum tatbikatlarının yapılması.

NOTLARINIZ VARSA EKLEYİN:

ÇEKLIST NO:06

TEHLİKE: PATLAMA

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişseniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
1. Herhangi patlayıcı madde kullanılıyor mu?	☒	☐
2. Kullanılan bütün patlayıcı maddelerle ilgili Madde Güvenlik Bilgi Formları var mı?	☐	☒
3. Patlayıcı kimyasallar uygun şekilde etiketlenmiş mi?	☐	☒
4. İşlem sırasında patlayıcı karışım (örneğin, hava ve gaz- hidrojen ya da metan, hava ve benzen ya da aseton buharı, hava ve odun tozu) oluşuyor mu?	☒	☐
5. Patlama riski olan bölgeler (örneğin, boyalar ve çözücülerin olduğu, yanıcı sıvıların ya da gazların depolandığı odalar) var mı?	☒	☐
6. Yanıcı maddelerin oluşturduğu kirlilik, depolama sıcaklığının artması ya da ürünlerin aşırı depolanması sonucu oluşabilecek patlama riski olan bölgeler var mı?	☒	☐
7. Gaz tesisleri kapalı ve düzenli olarak kontrol ediliyor mu?	☐	☒
8. Patlayıcı alanlarda kullanılan elektrik ekipmanı uygun bir şekilde seçilmiş mi?	☐	☒
9. Patlayıcı alanlarda yangın kaynağı var mı?	☒	☐
10. Patlayıcı alanlarda yüksek sıcaklık kaynakları mevcut mu?	☒	☐
11. Patlayıcı alanlarda elektrostatik alan kaynakları var mı?	☒	☐
12. Havalandırma sisteminiz var ve düzenli olarak kontrol ediliyor mu?	☐	☒
13. Patlama-tehlikesi olan alanlar işaretlenmiş mi?	☐	☒
14. Patlayıcı alanlarda patlayıcı madde konsantrasyonu sürekli izleniyor mu?	☐	☒
15. İzleme aygıtlarınız düzenli olarak kontrol ediliyor mu?	☐	☒
16. Patlayıcı maddeleri kullanan ya da hazırlayan işçileriniz kimyasalların tehlikeli özellikleri hakkında düzenli olarak bilgilendiriliyor mu?	☐	☒

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılabilir örnek önleyici tedbirlere örnekler

- Havalandırma sistemi kullanılması ve konsantrasyon takibi.
- Bütün patlayıcı kimyasal maddeler için Madde Güvenlik Bilgi Formlarının sağlanması.
- Ateşleyici kaynakların ortadan kaldırılması ya da önlenmesi.
- Hava ile patlayıcı karışım oluşturabilecek maddelerin açık alevlerden, elektrik ekipmanından, kıvılcımlardan vb. uzak tutulmasının sağlanması.
- Çok az miktarda depolama yapılması.
- Belirli ürünlerin birlikte depolanmaması konusundaki talimatlara uyulması.
- Bulaştırma ve kirlilikten kaçınılması ve artık bir ürün miktarının tekrar orijinal kabına konmaması.
- Tehlikeli patlayıcı alanların kordon altına alınması.
- Patlayıcı alanların işaretlenmesi.
- Açık alev kullanılarak yapılan çalışmalarda çalışma alanına ilişkin izinlerin olmasına özen gösterilmesi.
- Kaçış yollarının işaretlenmesi ve kullanılabilir halde olması.
- İşçilere eğitim verilmesi.
- Acil durum tatbikatlarının yapılması.

NOTLARINIZ VARSA EKLEYİN:

ÇEKLIST NO:07

TEHLİKE: KİMYASAL MADDELER

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişseniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
1. Tehlikeli kimyasal maddeler (çok zehirli, zehirli, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, hassaslaştırıcı, kanserojenik, mutajenik, üreme için zehirli, patlayıcı, oksitleyici, aşırı yanıcı, oldukça yanıcı, yanıcı vb. şeklinde sınıflandırılmış) kullanılıyor mu?	☒	☐
2. Kullanılan bütün tehlikeli kimyasallar için Madde Güvenlik Bilgi Formları var mı?	☐	☒
3. Bütün tehlikeli kimyasallar uygun şekilde etiketlenmiş mi?	☐	☒
4. Bütün tehlikeli kimyasallar uygun şekilde taşınıyor mu?	☐	☒
5. Tehlikeli kimyasal maddeler kullanan işçileriniz bu kimyasalların tehlikeli özellikleri hakkında düzenli olarak bilgilendiriliyor mu?	☐	☒
6. Genç ya da hamile işçileriniz kanserojenik ya da mutajenik maddelerle temas halindedir mi?	☒	☐
7. Maddelerin izin verilen azami konsantrasyon miktarları (işyeri havasında) ölçülüyor mu?	☐	☒
8. İşyeri havasındaki kimyasal madde konsantrasyonu o maddeler için izin verilen azami konsantrasyon miktarlarından düşük mü?	☐	☒
9. Kimyasalların kullanıldığı işyerinin bütününde toplu koruma ekipmanı (genel havalandırma ve yerel havalandırma) sağlandı mı?	☐	☒
10. Havalandırma sistemi düzenli olarak kontrol ediliyor mu?	☐	☒
11. Kimyasalları kullanan işçileriniz için kişisel koruyucu ekipman (eldivenler, gözlükler, yüz siperleri, maskeler vb.) sağlandı mı?	☐	☒
12. Tehlikeli kimyasal maddelere ya da preparatlara maruz kalan işçileriniz düzenli olarak tıbbi muayenelere tabi tutuluyorlar mı?	☐	☒
13. Özel tıbbi bakımda işçilerinizin kanserojenik maddelere maruz kaldıkları tespit edildi mi?	☐	☒
14. Bütün işçileriniz tehlikeli kimyasal madde ya da preparatların doğru kullanımı ve taşınması konusunda uygun bir şekilde eğitildiler mi?	☐	☒

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılabilir örnek önleyici tedbirlere örnekler

- Çok zehirli maddenin daha az zehirli madde ile ikamesi.
- Mümkünse kanserojenik ve mutajenik maddelerin ortadan kaldırılması.
- Tehlikeli kimyasal maddelerle yapılan çalışmalarda otomatik sistemlerin kullanılması.
- Bütün tehlikeli kimyasal maddeler için Madde Güvenlik Bilgi Formlarının sağlanması.
- Bütün tehlikeli kimyasal maddelerin uygun şekilde etiketlenmesi.
- Bütün tehlikeli kimyasal maddelerin uygun şekilde taşınması.
- Kolayca tutuşabilir ve parlayabilir tehlikeli kimyasal maddelerin birbirinden ayrılması.
- Tehlikeli kimyasal maddelerin konsantrasyonlarının ölçülmesi ve izlenmesinin sağlanması.
- İşyerine uygun toplu koruma ekipmanının tesisi.
- İşçilere uygun kişisel koruyucu ekipmanın verilmesi.
- Kimyasal madde konsantrasyonunun izin verilen azami miktarları aştığı yerlerde sürekli yerel havalandırmanın sağlanması (örneğin, püskürtme, boyama ya da kaplama için egzoz sistemi).
- Kimyasallarla birlikte kullanılan ekipmanın düzenli olarak teknik kontrollerinin gerçekleştirilmesi.
- Azami verimlilik için düzenli aralıklarla havalandırma sisteminin denetim ve temizliğinin yapılması.
- Özellikle kanserojenik ya da mutajenik olanlar dâhil tehlikeli kimyasal maddelere maruz kalan işçilerin düzenli tıbbi muayenelerinin yapılması.
- Tehlikeli kimyasal maddelerin riskleri ve onların güvenli kullanımı hakkında işçilere düzenli eğitimin verilmesi.

NOTLARINIZ VARSA EKLEYİN:

ÇEKLIST NO:08

TEHLİKE: GÜRÜLTÜ

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişseniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
1. İşyerinde yapılan işlerden kaynaklanan yüksek düzeyde gürültü (örneğin, metal-metal çarpması, motorlar vb.) var mı?	☒	☐
2. Yüksek gürültü düzeyleri çevresel gürültünün bir sonucu olarak binalardan geçen gürültülerden mi kaynaklanmaktadır?	☒	☐
3. Gürültülü işlem alarm sinyallerini maskeleyebilir mi?	☒	☐
4. İşyerinizdeki kişilerle konuşurken yüksek gürültü düzeyi nedeniyle sesinizi yükseltmek zorunda mı kalıyorsunuz?	☒	☐
5. İşyerinizden ayrıldıktan sonra insanlarla konuşurken istemeyerekte olsa sesinizi yükselterek mi konuşuyorsunuz?	☒	☐

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılacak önleyici tedbirlere örnekler

- İşçilerin maruziyetinin belirlenmesi; Yasal düzenlemelerde belirtilen şartlarla uyumun kontrol edilmesi.
- Gürültü emisyonunu azaltacak mühendislik kontrollerinin (örneğin, titreşen makine ya da bileşenlerinin yalıtımı, havalandırma sistemlerinde susturucular kullanılması vb. gibi) uygulanması.
- Gürültü kaynaklarının işçilerden olabildiğince uzak tutulması.
- Gürültülü alanlarda kalma süresinin kısıtlanması.
- Gürültü yayılımını önlemek için olabildiğince makinelerin etrafının örtülmesi.
- Gürültünün direkt yayılımının perdeleme ya da bariyerlerle engellenmesi.
- Gürültülü bölgelerin ve kulak koruyucuların mutlaka kullanılması gerektiği bölgelerin işaretlenerek belirlenmesi.
- Uygun kulak koruyucuların (işçilerle ya da temsilcileri ile istiare ederek) sağlanması.
- Bu kulak koruyucuların kullanılmasının sağlanması.
- Kulak koruyucuların etkin çalışmasının ve uygun şekilde muhafazasının sağlanması.
- Bilgilendirmenin, talimatların ve eğitimin sağlanması.
- Yüksek düzeyde gürültüye maruz kalan işçilere düzenli aralıklarla işitme sağlığı takibinin yapılması.

ÇEKLIST NO:09

TEHLİKE: TİTREŞİM

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişseniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
1. Ayakta ya da oturur vaziyette çalışırken (sık sık ya da uzun süreli) titreşimleri hissediyor musunuz?	☒	☐
2. Elle tutulan iş aletleri ve ekipmanı kullanırken (sık sık ya da uzun süreli) hissedilir derecede titreşim oluyor mu?	☒	☐

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılacak önleyici tedbirlere örnekler

- İşçilerin titreşime kişisel maruziyetlerinin belirlenmesi; Yasalarla belirlenmiş sınır değerlere uyumun sağlanması.
- İşyerinin (oturma yerleri, zeminler) titreşimlerden yalıtılması.
- Titreşim oluşturan ekipman ve aletlerden kaçınılması.
- Titreşim oluşturan ekipmanla yapılan çalışmaların süresinde azaltmaya gidilmesi.
- İşe uygun aletler (yalıtımlı ya da el tutamaklarına etkisi azaltılmış) kullanılması ve bakımlarının düzenli olarak yapılması.
- Ekipman ve aletlerin kullanımında talimatlara uyulması.
- Uygun eğitim ve bilgilendirmenin sağlanması.
- El-kol titreşiminden korunmak için uygun eldivenlerin sağlanması.
- Koruyucu eldivenlerin kullanılmasının ve uygun şekilde muhafazasının sağlanması.
- İşyeri havasının ve özellikle ellerin sıcak tutulmasının sağlanması; el hareketlerinin yapılması.
- İşçilerin kuru ve sıcak tutulması için uygun koruyucu elbisenin sağlanması.
- Tıbbi muayenelerinin düzenli olarak yapılması.

ÇEKLST NO:10

TEHLİKE: AYDINLATMA

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişseniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
1. Görevlerin etkin ve doğru bir şekilde yerine getirilmesi için işyeri aydınlatması yeterli mi?	☐	☒
2. Çalışma alanlarında işin etkinliği ve doğru bir şekilde yapılmasını etkileyebilecek gölgeler oluşuyor mu?	☒	☐
3. Geçiş yolları, koridorlar, merdivenler, depolama odaları, vb. yerlerdeki aydınlatma güvenli hareket etmek ve engelleri (zemindeki delikler, yerde bulunan malzemeler, merdivenler, kaygan yüzeyler ya da döküntüler, platform kenarları, vb.) fark etmek için yeterli mi?	☐	☒
4. Parlak kaynaklar/yüzeyler işçilerinizin görüşünü bozuyor mu?	☒	☐
5. İşyerinizde zayıf aydınlatma, kamaşma ya da uygun olmayan aydınlatma gibi nedenlerle işçilerinizden şikâyetler alıyor musunuz?	☒	☐
6. Görüş alanında yorgunluğa sebep olacak ya da gözlerin tekrar adapte olmasını zorlaştıracak aşırı karşıtlıklar var mı?	☒	☐
7. Çalışma alanında işin yapılmasını zorlaştıran yansımalar (cılalı ya da parlak yüzeylerden direkt yansıma) var mı?	☒	☐
8. Çalışma alanı aydınlatıldığında bu alanda görmeye güçlükler oluşturabilecek büyük farklılıklar oluşuyor mu?	☒	☐
9. Suni aydınlatma altında çalışma ortamındaki nesnelere doğal renklerini koruyorlar mı?	☐	☒
10. Suni aydınlatma altında güvenlik işaretlerinin renkleri fark edilebiliyor mu?	☐	☒
11. İşçileriniz ışıktaki titreme ve parlaklığı görebiliyorlar mı?	☒	☐
12. Suni ışık altında normal çalışma esnasında dönen makine aksamaları sanki dönmüyorlarmış (örneğin, stroboskopik etki) gibi mi algılanıyor?	☒	☐

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılabilir örnek önleyici tedbirlere örnekler

- İşyerinde çalışma alanındaki ışığın periyodik ölçümü ve eşit dağılımının sağlanması.
- İşyerinde geçiş yollarında, koridorlarda, merdivenlerde vb. alanlarda ışığın periyodik ölçümü ve eşit dağılımının sağlanması.
- İşyerinde lambaların değiştirilme sıklığını, odaların temizlenme sürelerini ve temizleme yöntemlerini de içeren bir bakım programının uygulanması.
- İşyerinin, lambaların tür ve özellikleri (güç, ışık rengi ve ışık yayma faktörü) ve yüzey parlaklığı (yansıtma, renk, matlık ya da parlaklık) gibi aydınlatma tasarım prensiplerine uygun olarak düzenlenmesi.
- Ek olarak çok daha fazla ışığa ihtiyaç olan işlerde yerel ışıklandırma yapılması.
- İşlerin yapıldığı alanlarda daha çok dolaylı aydınlatma ve yerel aydınlatmanın kullanılması.
- İşyerinde ışığı yansıtan parlak yüzeylerden kaçınılması (masalar, diğer mobilyalar vb.)
- Titrek ışık ve stroboskopik etkiden (stroboskopik yanılama) kaçınılması.
- Çeklistlerin kullanılması ya da işçilerle yapılan görüşmelerde ışıklandırma ile ilgili şikâyetlerinin dikkate alınması.

NOTLARINIZ VARSA EKLEYİN:

PART IV: TEHLİKELERİN BELİRLENMESİ VE ÖNLEME TEDBİRLERİNİN SEÇİLMESİ- ÖZEL SEKTÖRLER VE İŞLER İÇİN

Çeklist Ofiste Çalışma

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişsiniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
İŞYERİ ORTAMI		
İşyeri zemini (delikler ve engeller olmaksızın) uygun olarak kaplanmış mı?	☐	☒
İşyerinde uygun iklimlendirme (örneğin, ilgili mevzuata ve standartlara göre- sıcaklık, güneşten kaynaklanan radyasyon, nem ve hava akımı) var mı?	☐	☒
İşçilerin çalıştığı alan yeterli mi?	☐	☒
Çalışılan alandaki ışıklandırma yeterli mi?	☐	☒
Ekranlı araçlarla çalışma yapıldığında ekran üzerine düşen ışığın engellenmesi ya da azaltılması amacıyla gerekli önlemler (örneğin bakınız;Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkındaki Yönetmelik) alındı mı?	☐	☒
Işık kaynakları, pencereler ve kapılar, verniklenmiş mobilyalar ya da duvarlar bilgisayar ekranında yansımalara neden oluyor mu?	☐	☐
İşyeri ortamındaki gürültü dikkatin dağılmasına ve sesli iletişimin engellenmesine neden oluyor mu?	☐	☐
Kablolar işçilerin serbestçe hareket etmelerini engelliyor ya da takılıp düşme riski oluşturuyor mu?	☐	☒
İşçiler gerektiğinde çalışma pozisyonlarını değiştirebilecekleri yeterli alana sahip mi?	☐	☒
İşyerinde düzenli olarak temizlik ve bakım yapılıyor mu?	☐	☒
İlkyardım ekipmanınız uygun ve işçileriniz kullanımları konusunda eğitildi mi?	☐	☒
Acil çıkışlar ve kaçış yollarınız doğru bir şekilde işaretlendi ve kullanıma hazır hale getirildi mi?	☐	☒
EKRANLI ARAÇLAR (VDU) BİLGİSAYARLAR		
Ekranlı araçlarda imgeler iyi bir şekilde tanımlanmış, açıkça biçimlendirilmiş ve uygun olarak boyutlandırılmış mı?	☐	☒
Ekranlı araçlarda görüntüde titreme, parlama olması engelleniyor mu?	☐	☒
Kullanıcı karakterler ve arkaplan arasındaki parlaklık ve kontrast ayarlarını kolayca ayarlayabiliyor mu?	☐	☒
Ekranlı araçlar kullanıcının rahat çalışma pozisyonuna göre (döndürülmesi, eğilmesi vb.) ayarlanabiliyor mu?	☐	☒
Genel ve yerel aydınlatma ekranlı aracın arkaplan ve ekranı açısından yeterli ışıklandırma sağlıyor mu?	☐	☒
Kullanıcının gözleri ve ekran arasındaki mesafe 50–80 cm arasında mı?	☐	☒
Görmeyi zorlaştıracak ekran yansımaları engellenmiş mi?	☐	☒
Klavye monitörden ayrılmış mı? Gövde kollar ve ellerin daha rahat hareket edebileceği duruş konumları mümkün mü?	☐	☒
Kullanıcının bilekleri açısından klavye ve farenin konumu uygun mu?	☐	☒
Klavye ve fare birbirlerine yakın vaziyette mi? Bunlar aynı seviyede mi?	☐	☒
Klavyenin yüzeyi yansımaları önleyecek şekilde matlaştırılmış mı?	☐	☒

Klavye tuşlarındaki semboller kolayca seçilebiliyor mu? Çalışanlar doğru çalışma konumlarında bu sembolleri okuyabiliyorlar mı?	☐	☒
İŞYERİ EKİPMANI	☐	☒
Kullanılan koltuk uygun mu? Vücudun rahatça hareket etmesi açısından uygun mu?	☐	☒
Koltuk yüksekliği ayarlanabiliyor mu?	☐	☒
Sırtın dayandığı kısım ayarlanabiliyor mu?	☐	☒
Gerekli olduğunda kullanılmak üzere kol dayanakları var mı?	☐	☒
Gerekli olduğunda kullanılmak üzere ayak desteği var mı?	☐	☒
İşyerinde çok sık olarak kullanılan ekipman ve diğer maddelere vücudu fazla zorlamadan ulaşıyor mu?	☐	☒
Masanın yüksekliği bacakların ve kalçanın rahatça hareket etmesini sağlıyor mu?	☐	☒
Kâğıt tutucu kullanıcının rahatça okumasını sağlamak üzere ayarlanabiliyor mu?	☐	☒
YAZILIM ERGONOMİĞİ	☐	☒
Yazılım yapılan işin gereklerini karşılıyor mu?	☐	☒
Yazılım kullanmaya yeni başlayanlar için ayarlanabiliyor mu?	☐	☒
Yazılım kullanıcının anlayacağı bir dilde yardım komutuna sahip mi?	☐	☒
Yazılım kullanıcıya uyarlanmış şekilde bilgi sağlıyor mu?	☐	☒
Yazılımda olabilecek sorunlarla ilgili teknik bir desteğe sahip misiniz?	☐	☒
İŞ ORGANİZASYONU	☐	☒
Ekran karşısında uzun süreli çalışmalarda işçiler uygun aralıklarla mola veriyor mu?	☐	☒
Ekran karşısında çalışmanın gerçek süresi günlük 6 saatten daha az mı?	☐	☒
İşçilerin görevleri değişiyor mu?	☐	☒
İşçiler işlerini yaparken çalışma düzenini kontrol ediyorlar mı?	☐	☒
İşçilerin yapılan işin bitirilmesi ya da zamanında teslim edilmesi gibi isteklerin aşırı baskısı altında kalıyorlar mı?	☐	☒
İşveren ekranlı araç kullanımını da içeren yeterli bilgilendirme, eğitim ve istişare sağlıyor mu?	☒	☐
SAGLIK TEHLİKELERİ	☐	☒
İşçilerinizin görme ile ilgili şikâyetleri dikkate alınıyor mu?	☐	☒
İşçilerinizin göz sağlığı takibi yapılıyor mu?	☐	☒
Göz muayeneleri sonucunda ekranlı araç kullanan işçilerinizin gözlüklerinin ya da kontakt lenslerinin uygun olmadığı ortaya çıkarsa işveren olarak önlem alıyor musunuz?	☐	☒
İşçileriniz kas iskelet sistemi ağrılarından şikâyet ederek size başvurduğunda işyerinizde ergonomik bir değerlendirme yapıyor musunuz?	☐	☒

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılacak önleyici tedbirlere örnekler

İŞYERİ ORTAMI

- Düzenli olarak risk değerlendirme yapılması.
- Çalışanlarla istişare edilerek çalışma ortamında uygun değişiklikler yapılması.
- İşyeri ortam parametrelerinin ölçüm ve takibinin yapılması.
- İşyeri tasarımında uzmanlardan yardım alınması.

EKRANLI ARAÇLAR (VDU)

- Her bir faaliyet için işe uygun ekipman sağlanması.
- İşyeri tasarımında ergonomik gereklerin dikkate alınması.

İŞYERİ EKİPMANI

- Ekipmanın düzenli bakımının yapılması.
- Çalışma alanının yeniden düzenlenmesi (ergonomik yaklaşım).

İNSAN-MAKİNE ETKİLEŞİMİ (YAZILIM ERGONOMİĞİ)

- Yazılımı kullanan işçilerinizin eğitimi.
- Teknik gelişmelerin uyarlanması (yazılım güncelleştirme ve geliştirme).

İŞ ORGANİZASYONU

- İşçilere uygun İSG talimatlarının verilmesi.
- Önleyici tedbirlerin etkinliğinin sürekli değerlendirilmesi.
- İş organizasyonunda alınan kararlarda işçilerle istişare edilmesi.
- Çalışma sürelerinin sağlığa olan etkilerinin izlenmesi.

SAĞLIK TEHLİKELERİ

- İş ekipmanının ergonomik işlevselliğinin geliştirilmesi, özellikle masa-ekran-sandalye arasındaki mesafelerin ayarlanması.
- Aydınlatma sisteminde iyileştirme yapılması, ekranlı araç üzerindeki (VDU) yansımanın ve göz kamaşmasına neden olan etkenlerin ortadan kaldırılması.
- İşçilerin düzenli tıbbi gözetime tabi tutulması (özellikle, göz ve kas-iskelet sistemi sorunları).

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişseniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
İşçiler çalışma alanlarına güvenli bir şekilde ulaşabiliyorlar mı?	☐	☒
İnsanların inşaat alanına girmeleri önlenmiş mi?	☐	☒
Halkın korunması açısından alınan önlemler (inşaat alanından geçmek zorunda kalan insanlar gibi) yerinde mi?	☐	☒
Trafik yolları temiz ve aydınlatılmış mı?	☐	☒
Hareketli iş makineleri geri manevralarında sesli ve ışıklı işaret verecek şekilde bir donanıma sahip mi?	☐	☒
İnşaat alanı düzenli ve tertipli mi?	☐	☒
İnşaat alanı iyi bir şekilde aydınlatılmış mı?	☐	☒
Güvenlik işaretleri (örneğin, trafik yolları, kişisel koruyucular, yetkili personel vb. gibi) yerli yerinde mi?	☐	☒
Sosyal tesisler (Soyunma odaları, el-yüz yıkama yerleri, tuvaletler vb.) işçiler için yeterli mi?	☐	☒
İşçiler için uygun yemek yeme mekânları var mı?	☐	☒
Sağlık gözetimi ve ilkyardım imkanı sağlanmış mı?	☐	☒
İşçiler güvenli elle taşıma konusunda gerekli talimatlar verilmiş ve eğitilmişler mi?	☐	☒
Ağır malzemelerin taşınmasında kullanılmak üzere uygun kaldırma ekipmanı sağlanmış mı?	☐	☒
İnşaat alanındaki mevcut enerji nakil hatları (yeraltı ya da yerüstü) belirlenmiş mi?	☐	☒
Elektrik nakil hatlarına dikkat edilmesi konusunda bir çalışma sisteminiz var mı?	☐	☒
Elektrik sistemlerinin ve ekipmanının yetkili bir kişi tarafından bakım ve düzenli kontrolleri hakkında gerekli önlemler alındı mı?	☐	☒
İskelelerin kurulumu, sabitleştirilmesi ve sökülmesi ehil bir kişi tarafından mı yapılmaktadır?	☐	☒
İşçiler iskeleleri periyodik olarak kontrol ediyorlar mı?	☐	☒
İşçiler taşınabilir merdivenleri sadece kısa süreli hafif işler ve başka bir seçenek yoksa mı kullanıyorlar?	☐	☒
İşçiler taşınabilir merdivenlerin güvenli şekilde yerleştirilmesi ve kullanımı konusunda bilgi sahibiler mi?	☐	☒
İskele üzerindeki çalışma alanının genişliği daima asgari değerden (60 cm) daha büyük mü?	☐	☒
Vinç ve benzeri iş makinesi ehil kişilerce kurulup düzenli olarak kontrol ediliyor mu?	☐	☒
Yüksekte çalışan işçiler işe uygun koruyucu kullanıyor ya da güvenlik kemeri takıyorlar mı?	☐	☒
İşçilerin ve malzemelerin düşme tehlikesine karşı alınan önlemler yerinde mi?	☐	☒
İnşaat alanındaki tüm insanlar doğru KKD (örneğin, iş ayakkabısı, baret)	☐	☒

kullanıyorlar mı?		
Toza (örneğin, odun, çimento, silis) maruziyeti ortadan kaldırmak ya da en aza indirmek için uygun önleyici tedbirler alındı mı?	☐	☒
Gürültü ve titreşime maruziyeti önlemek ya da en aza indirmek için uygun koruyucu önlemler kullanılıyor mu?	☐	☒
İş ekipmanları güvenli bir şekilde mi korunmaktadır?	☐	☒
Makinelerin güvenlik sistemleri (örneğin, ses sinyalleri, koruyucular) çalışır vaziyette mi?	☐	☒
Kazılarda göçük riskini azaltacak koruma ekipmanı kullanılıyor mu?	☐	☒
Operatörler uygun bir şekilde eğitildiler mi?	☐	☒
Bütün işçilere anlayacakları düzeyde yaptıkları işlerin potansiyel riskleri konusunda bilgi sağlandı mı?	☐	☒

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılacak önleyici tedbirlere örnekler

BİR PROJENİN TASARIM SAFHASI

- Mimari tasarımda iş sağlığı ve güvenliğinin dikkate alınması.
- İstenmeyen hareketlerde bile düşme riskini ortadan kaldıracak işe uygun merdivenlerin sağlanması.
- Çatılara çıkış yollarının tasarım ve tesisi.
- Kaldırma araçlarının ve aksamalarının güvenlik standartlarına uygun olarak seçilmesi, doğru bir şekilde kurulumunun ve uygun eğitim almış işçilerce kullanılmasının sağlanması, uygun şartlarda muhafaza edilmesi ve ehil bir kişi tarafından periyodik muayene ve kontrollerinin yapılması.
- İşyeri genelinde, merdivenlerde ve inşaat alanında işçilerin geçebileceği her yerde yeterli ve uygun ışıklandırmanın sağlanması.
- Yıkım faaliyetlerinin sadece yetkili bir kişinin gözetimi altında gerçekleştirilmesi.
- İnşaat atıklarının uygun şekilde imhasının planlanması.
- Bina onarım ve yıkımı: asbestle çalışılması durumunda tüm önlemlerin alınması.
- Yeterli sayıda el yüz yıkama yerleri, yemek yeme ve olumsuz hava şartlarında barınma amaçlı mekânların sağlanması.

ORGANİZASYON SAFHASI

- İhtiyaç duyulduğunda riski azaltmak için çalışma takviminin değiştirilmesi.
- Toplu koruma önlemlerinin sağlanmasında benzer şekilde gerçekleştirilecek aynı koruyucu eylemleri ihtiva eden görevlerin organizasyonunun yapılması.
- Yabancı işçiler dâhil bütün işçilerin inşaat alanındaki potansiyel riskleri, uygulanan güvenlik önlemlerini ve sağlık ve güvenlikle ilgili kendi sorumluluklarını bildiklerinden emin olunması.
- İşçilere uygun KKD (baretler, eldivenler, maskeler, iş ayakkabıları gibi) sağlanması.
- İnşaat alanında ilkyardım malzemelerinin bulundurulması.

YÜRÜTME SAFHASI

- Sağlık ve güvenlik konularında eğitimli bir sağlık ve güvenlik koordinatörünün atanması.
- İnşaat alanında çalışılmaya başlamadan önce iskelelerin günlük kontrollerinin yapılması.
- Bütün iş tamamlanmadan iskelelerin parçalarının asla sökülmemesi.
- İskele üzerindeki çalışma alanının genişliğinin 60 cm den az olmamasının sağlanması.
- İskelelere asla tırmanılmaması, daima merdiven kullanılması.
- Taşınabilir merdivenlerin uygun eğimde ve üst tarafları çalışma yüzeyinden yukarıda olacak şekilde kullanılmasının sağlanması.

- Merdiven basamaklarının her türlü engelden arındırılmış ve kaymaz malzeme ile kaplanmış olmasının sağlanması.
- 6 metreden büyük seyyar merdivenlerin kullanılmaması.
- Merdivenlerden inerken ve çıkarken mutlaka yüzün merdivene doğru olması ve iki elin kullanılması.
- İş aletlerinin bele bağlanan yardımcı bir çanta içinde bulundurulması malzemeler için kaldırma araçlarının kullanılması.
- Taşınabilir merdivenlerle çalışılırken vücudun yanlara doğru esnetilmemesi.
- Kötü hava şartlarında çatılarda çalışılmaması.
- Çatılar dâhil yüksekte çalışmalarda koruyucuların kullanılması.
- Kırılabilir malzeme ile kaplanmış yüzeylerde asla yürünmemesi.
- İnşaat alanındaki ana elektrik şalterinin ve yeraltında, yerüstünde ya da zeminde bulunan elektrik kablolarının günlük güvenlik kontrollerinin yapılması. Bu yetkili kişi tarafından kontrollerin yapılmadan çalışmaya asla başlanılmaması.
- Toksik ve tehlikeli ürünlerin ve patlayıcıların kontrol altında tutulması ve iyi bir şekilde işaretlenmesi.
- İnşaat alanının daima düzenli tutulması.
- Bütün koridor ve merdivenlerin engellerden arındırılması.

Gıda İşleme Çeklisti

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişseniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
İŞ EKİPMANI		
Kesici aletler (bıçaklar, nacak, balta vb.) kullanılıyor mu?	☒	☐
Bütün makinelerin koruyucuları var mı?	☐	☒
İş üretim hattında mı (içine doğru çekme, kesilme riski vb.) gerçekleştiriliyor?	☒	☐
İşçilerin elbiseleri makinelerin hareketli parçalarına takılarak yaralanmalara neden oldu mu?	☒	☐
Üst üste yığılma yapılıyor mu?	☒	☐
İşçiler sıcak/soğuk madde ve/veya ekipman ile temas ediyorlar mı?	☒	☐
Makineler temiz ve bakımı yapıldı mı?	☒	☐
KİMYASAL VE BİYOLOJİK TEHLİKELER		
Soğutma için amonyak ya da başka kimyasallar kullanılıyor mu?	☒	☐
Kapalı tanklara, mahzenlere ve/veya depolara girmek (örneğin, kontrol, bakım esnasında) zorunlu mu?	☒	☐
İşçiler işlenmemiş ürünle ve/veya hayvansal ya da bitkisel maddelerle (biyolojik tehlikeler) temas halindedir mi?	☒	☐
PATLAYICILAR		
Çalışma ortamında havada/zeminde (örneğin un) toz oluşuyor mu?	☒	☐
İşyerinizde basınçlı ekipman var mı?	☒	☐
HAVA KALİTESİ		
İşçiler kötü/kesif bir kokuya maruz kalıyorlar mı?	☒	☐
Fanlar bıçak koruyucuları olmaksızın kullanılıyor mu?	☒	☐
İşçiler gerektiğinde uygun solunum cihazları kullanıyorlar mı?	☐	☒
SAGLIK RISKI		
İşçiler sıcak ve/veya soğuk ortama maruz kalıyorlar mı?	☒	☐
İşçiler rahatsız edici pozisyonda yük taşıyorlar ya da çalışıyorlar mı?	☒	☐
İşçiler monoton iş yüküne ya da zorlanmalara maruz kalıyorlar mı?	☒	☐
İşçiler gece vardiyasına kalıyorlar mı?	☒	☐

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılabilir örnek önleyici tedbirlere örnekler

İŞ EKİPMANI

- İşçilerin düzenli ve tutarlı bir şekilde gözetiminin yapılması, işyerinin ve üretimde kullanılan makinelerin kontrollerinin yapılması.
- Uygun koruyucuların takılması; ekipmanın koruyucularla (mikserler, kesme makineleri vb.) teçhiz edilmesinin sağlanması.
- Doğru KKD kullanımının sağlanması.
- Bu sektöre özel riskler konusunda işçilere eğitim verilmesi.
- Makine ve teçhizatın doğru kullanımı ve bakımı konusunda işçilerin eğitilmesi; sadece eğitimli işçilerin kullanmalarına izin verilmesi.
- Ekipmanın özel parçalarının güvenlik şartlarına uygun olarak kullanımının sağlanması.
- Ekipmanın bütün parçalarının düzenli olarak bakım ve temizliğinin sağlanması.
- Ekipmanın tehlikeli parçalarının sınıflandırılması.
- Güç kaynağı kesilmeden asla bakım ve temizliğin yapılmaması.

KİMYASAL VE BİYOLOJİK TEHLİKELER

- Kimyasallarla yapılan çalışmalarda doğru KKD (eldivenler, iş gözlükleri, yüz siperleri, solunum cihazları gibi) kullanımının sağlanması.
- Kimyasalların depolandığı alanların konu ile ilgili mevzuata uygun şekilde, depolamada kullanılacak elle taşıma ve iş ekipmanı için gerekli talimatları da içerecek şekilde işaretlenmesinin sağlanması.
- Kapalı tanklara, mahzenlere ve/veya depolara bir başka işçinin gözetimi olmaksızın girilmemesi.
- Kimyasalların etkileri ve bu etkilere karşı korunma yöntemleri ve ilk yardım konusunda işçilerin bilgi sahibi olmalarının sağlanması.
- İşyerine özgü şartlar dikkate alınarak işçilerin tıbbi kontrollerinin yapılması.

PATLAYICILAR

- Soğutma ve basınç ekipmanının güvenlik değerlendirmesine tabi tutulması; Düzenli olarak makine ve teçhizatın muayenesi ve kontrolü.
- Patlama riski olan tozlu ortamlardaki makine ve teçhizatın temizliği ve bakımına özel önem verilmesi.

HAVA KALİTESİ

- İşyeri havasının kirlenmesi durumunda, havalandırma sisteminin kurulması, kontrol ve bakımının yapılması.
- Operatörlerin yakınındaki fanların bıçak koruyucularının takılması.
- Hava kalitesinin izlenmesi.

SAĞLIK RİSKİ

- Tüm gerekli hijyen koşullarının sağlanması.
- İşçilerin düzenli olarak bilgilendirme ve eğitimlerinin sağlanması.
- İşçilerin düzenli tıbbi muayenelerinin yapılması.
- İşçilerin dinlenme sürelerinin yapılan işe uygun olarak düzenlenmesi.

Ağaç İşleri Çeklisti

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişsiniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
İŞ EKİPMANI		
Bütün makinelerinizde koruyucu var mı?	☐	☒
Güvenli çalışma talimatlarınız var mı?	☐	☒
İşçileriniz kullandıkları makinelerle ilgili eğitim aldılar mı?	☐	☒
İş ekipmanlarınızın kontrol ve testleri düzenli olarak yapılıyor mu?	☐	☒
Makinelerinizin bıçak koruyucuları uygun ve kullanılabilir durumda mı?	☐	☒
İşçilerin elbiselerinin hareket eden parçalara yakalanma ihtimali var mı?	☒	☐
ELEKTRİK TEHLİKELERİ		
Elektrikli makinelerinizin güvenlik topraklaması yapıldı mı?	☐	☒
Bütün elektrik kabloları, fiş-priz sistemleri iyi durumda mı?	☐	☒
Bütün fişler, buatlar, anahtarlar ve bağlantılar kapalı ve yalıtılmış durumda mı?	☐	☒
Çalışma ortamındaki ekipman tehlike sınıflandırmasına tabi tutularak değerlendirildi mi?	☐	☒
HAVA KALİTESİ		
Ağaç işleme makinelerinde makine çalışmaya başladığında otomatik olarak devreye girecek cebri çekiş sistemi var mı?	☐	☒
Egzos sistemi düzenli olarak kontrol ediliyor mu?	☐	☒
Tavanlar, duvarlar ve kablo yuvaları düzenli olarak temizlenip ve tozdan arındırılıyor mu?	☐	☒
İşyeri hava kalitesi değerlendiriliyor mu?	☐	☒
Spray boyama yapılırken işçiler maske kullanıyor mu?	☐	☒
KİMYASALLAR		
Tehlikeli kimyasalları kullanan işçileriniz düzenli olarak eğitiliyor mu?	☐	☒
Kimyasallarla yapılan çalışmalarda işçiler KKD (eldivenler, iş gözlükleri, yüz siperleri ya da maskeler gibi) kullanıyorlar mı?	☐	☒
Kimyasal maddeler ateş kaynaklarından uzakta mı muhafaza ediliyor?	☐	☒
GÜRÜLTÜ VE TİTREŞİM		
İşyerindeki gürültü düzeyi değerlendirildi mi?	☐	☒
Yüksek gürültü düzeylerine maruziyette işçiler kulak koruyucusu kullanıyorlar mı?	☐	☒
Çalışma esnasında makineden ve işlenen parçadan işçiye geçen el-kol titreşimi engellenebiliyor mu?	☐	☒
SAĞLIK RISKİ		
İşçilerin düzenli tıbbi muayeneleri yapılıyor mu?	☐	☒
Yüksek düzeyde gürültüye maruz kalan işçilere periyodik olarak odyometrik test yapılıyor mu?	☐	☒
İşçiler malzemelerin uygun bir şekilde kaldırılması ve taşınması konusunda eğitim aldılar mı?	☐	☒
İşyeri düzenlemesi yaptığınızda işçilerin özel isteklerini (ergonomik etkenler) de dikkate alıyor musunuz?	☐	☒

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılabilir örnek önleyici tedbirlere örnekler

İŞ EKİPMANI

- Yapılan işin tehlikelerine uygun olarak makinelerin ve operatörün güvenlik sistemleri ile teçhiz edilmesinin sağlanması.
- Üreticinin talimat ve kullanım kılavuzu doğrultusunda iş ekipmanının kullanılması.
- Ekipmanın düzenli teknik kontrollerinin yapılması.
- Ekipmana uygun koruyucu kullanılması.
- Ekipmanın işletimi ve bakımı konusunda işçilerin eğitilmesi.
- Ağaç işleme ekipmanı ve koruyucularının bakımının yapılması ve düzenli olarak temizlenmesinin sağlanması.
- Ekipmanı sadece eğitimli ve yetkili işçilerin kullanmasına ve bakımını yapmasına izin verilmesi.

ELEKTRİK TEHLİKELERİ

- Bütün makinelerin güvenlik topraklamasının yapılması.
- Bütün elektrik sisteminin düzenli olarak kontrol edilmesi.

HAVA KALİTESİ

- Bütün ağaç işleme makinelerinde cebri havalandırma sisteminin ve sprey boyama işlerinde bağımsız bir egzoz sisteminin sağlanması.
- Çalışma alanının düzenli olarak temizlenmesi.
- Azami verim açısından havalandırma sisteminin düzenli olarak kontrol ve temizliğinin yapılması.
- Basıncılı hava ile birikmiş tozun aşağı ve etrafa doğru üflenerek temizlenmeye çalışılmasına asla izin verilmemesi.

KİMYASALLAR

- Kimyasalların mümkün olduğu ölçüde daha az zararlı ya da zararsız olanlarla ikamesi.
- Boyama ve yapıştırma işlemlerinin mümkün olduğu ölçüde otomatik sistemler kullanılarak yapılması.
- İşçilere kimyasallarla ilgili güvenli kullanım eğitiminin verilmesi.

GÜRÜLTÜ VE TİTREŞİM

- Farklı önleme teknikleri kullanılarak (kaynağında kontrol) makinelerin oluşturduğu gürültü düzeyinin azaltılması.
- Gürültü düzeylerinin kaynağın yalıtılması, perdelenmesi, dağıtılması ve soğurulması ile (kaynakla alıcı arasında) azaltılması.
- Titreşimin ekipmanda yalıtkanlar ve soğurma teknikleri kullanılarak azaltılması.
- Titreşen aletleri kullanan işçilerin maruziyet sürelerinin sınırlandırılması.
- Titreşim düzeyi yüksek iş ekipmanları ile çalışan işçilerin her saat 10-15 dakika mola vermesine izin verilmesi.

SAĞLIK RİSKİ

- İşyerindeki riskler ve sağlıklı yaşam konusunda işçilere düzenli eğitim verilmesi.
- İşçilerin periyodik olarak tıbbi muayenelerinin yapılması.
- Dinlenme sürelerinin işe bağlı olarak düzenlenmesi.

Oto Tamir Çeklisti

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişseniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
İşyeri zemini (döşemeler, kontrol amaçlı çukurlar vb.) düzenli olarak temizleniyor mu?	☐	☒
İşçilere işyerinin temiz tutulması konusunda yükümlülük verildi mi?	☐	☒
İşyeri zemini (döşemeler, servis istasyonundaki kontrol amaçlı çukurlar vb.) kullanılan maddelere (örneğin, yağ, mazot, benzin gibi) karşı dayanıklı mı?	☐	☒
Kullanılan (eski ve yeni) yağlar bu amaçla ayrılmış uygun kaplarda toplanıyor mu?	☐	☒
Kontrol amaçlı kullanılan çukurlara inmek için kullanılan merdiven basamakları kaymaz malzeme ile kaplanmış mı?	☐	☒
İşçiler kaymaz iş ayakkabıları kullanıyor mu?	☐	☒
Platformların kenarlarında korkuluk var mı?	☐	☒
İşçilere fren test silindirlerine asla basmamaları yönünde talimat verildi mi?	☐	☒
Askıda duran araçların altından geçmemeleri konusunda işçilere gerekli talimatlar verildi mi?	☐	☒
Çalışma sonrası kontrol amaçlı kullanılan çukurlar uygun şekilde kapatıldı mı?	☐	☒
Kontrol çukuru insanların düşme riskine karşı uygun şekilde işaretlenmiş ya da korkuluklarla çevrilmiş mi?	☐	☒
Dar alanlarda çalışan herhangi bir işçiniz var mı?	☒	☐
Sesli ve diğer işaretler dar çalışma alanlarında (örneğin ölçme aygıtları) fark ediliyor mu?	☐	☒
İş aletleri için ayrılmış özel bir yer var mı?	☐	☒
Arabaların servis alanına giriş güzergâhı (örneğin, zemin üzeri) işaretlenmiş mi?	☐	☒
Araçların kontrol alanına giriş ve çıkışları ile ilgili güvenlik talimatları var mı?	☐	☒
Araç üzerinde yapılan çalışmalarda (örneğin, kaynak, zımparalama, boyama gibi) kazaların önlenmesine yönelik tedbirleriniz var mı?	☐	☒
Sökme ve montajla (örneğin, motor) ilgili belirlenmiş güvenlik kurallarınız var mı?	☐	☒
Benzin depolarında yapılan çalışmalarla (örneğin, tamir) ilgili belirlenmiş güvenlik kurallarınız var mı?	☐	☒
Bir araçtan fırlayabilecek ya da düşebilecek (örneğin araç askıda iken) parçalara karşı belirlenmiş güvenlik önlemleriniz var mı?	☐	☒
Dönen parçalara (örneğin rot-balans ayarında) karşı işçilerin temasını önleyecek koruyucu korkuluklar var mı?	☐	☒
Dönen parçalara (örneğin motor tamiri) işçilerin kapılma riskine karşı gerekli önlemler alındı mı?	☐	☒
Garaj kapılarının (örneğin, arabalar içeri girerken ve çıkarken) istem dışı kapanmasına karşı gerekli güvenlik önlemi alınmış mı?	☐	☒
Yangın riskine karşı (örneğin, spray boyama) idari ve teknik önlemleriniz var mı?	☐	☒
Akülerin depolandığı bölümlerde yangınla ilgili güvenlik talimatlarınız var mı?	☐	☒
Akü şarj odalarında patlama riskine karşı önlemler alındı mı?	☐	☒

Elektrik ekipmanını sulu ortamdan korumak için yerinde önlemler alındı mı?	☐	☒
Toz ve diğer küçük parçacıklara (örneğin, zımparalama, kaynak, boyama esnasında) maruziyeti ortadan kaldırmak ya da en aza indirmek için uygun koruyucu önlemler uygulanıyor mu?	☐	☒
Kontrol ve tamir amaçlı kullanılan çukurlarda yapılan iş açısından aydınlatma yeterli mi?	☐	☒
Yaz ve kış şartları düşünülerek ortam sıcaklığı kontrolü yapılıyor mu?	☐	☒
Kontrol ve tamir amaçlı kullanılan çukurlarda (örneğin, kaynak, zımparalama) yeterli havalandırma var mı?	☐	☒
İşçileriniz yaptıkları işler açısından ehil kişiler mi?	☐	☒

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılabilir önleyici tedbirlere örnekler

- İşyeri zemininin, kaplamaların, kontrol çukurlarının vb. güvenli ve kaymaz halde bulundurulması; çalışma alanının düzenli temizliği.
- Taşlama işleri, boyama vb. işler sonrası çalışma alanının tamamen temizlenmesi.
- Düz yüzeyler için uygun malzemenin (sıvı maddeler için emici özellik göstermeyen) seçilmesi.
- Varillerden yağ alım ve boşaltım ile ilgili doğru prosedürlerin kullanılması; zemine dökülen yağların derhal temizlenmesi.
- Kaymaz iş ayakkabılarının kullanılması.
- Kontrol ve tamir amaçlı kullanılan çukurlara inip çıkmakta kullanılan merdivenlerin basamaklarının kaymaz malzeme ile kaplanması.
- Fren test silindirlere asla basılmaması. Fren testi sırasında kontrol alanına yaklaşılmaması.
- Askıda duran araçların altından asla geçilmemesi.
- Servis alanındaki kontrol çukurlarının kapalı yüzeylerine asla basılmaması.
- Çalışma sonrası kapalı tutulan kontrol çukurlarının denetim altında tutulması.
- Elektrik, hidrolik ve pinomatik hatların insanların geçiş güzergâhlarının dışında tutulmasının sağlanması.
- İş aletlerinin iş esnasında ve iş sonrası işaretlenmiş özel yerlerine konması.
- Araçların hareket güzergâhlarının (örneğin, zeminde) işaretlenmesi.
- Kaldırma araçlarının doğru ve yerinde kullanımının sağlanması; hareket eden parçalara asla ellerin sokulmaması.
- Bütün faaliyetlerin iyi bir şekilde eğitilmiş personelle yürütümünün sağlanması; gerekli bütün güvenlik prosedürlerine dikkat edilerek.
- Akülerle yapılan çalışmalarda tavsiye edilen güvenli aletlerin kullanılması.
- Bazı buhar ve sıvıların patlayıcı karışımlarının oluşmasının önlenmesi için uygun havalandırma sisteminin sağlanması.
- Tehlikeli alanlarda asla sigara içilmemesi.
- Bütün elektrik ekipmanının rutubet ve sudan korunması.
- İşçilere uygun KKD (eldivenler, maskeler, iş ayakkabıları) verilmesi.
- Tehlikeli duman ve buharların ortadan kaldırılması için uygun ve etkin havalandırma sisteminin kullanılması; bu sistem tam olarak etkin değilse işe uygun KKD kullanılması.
- Kontrol ve tamir amaçlı kullanılan çukurlarda işe uygun aydınlatmanın sağlanması.
- Tüm hava şartları açısından uygun çalışma koşullarının (termal konfor) sağlanması.
- Düzenli aralıklarla tıbbi muayenelerin yapılması.

Tarım Çeklisti

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişsiniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
MAKİNE VE İŞ EKİPMANI	☐	☒
İşçiler makineler ve iş ekipmanlarının güvenli kullanımı konusunda eğitildiler mi?	☐	☒
PTO şaftlar ve diğer makine ve iş ekipmanlarının koruyucuları yerinde ve iyi durumda mı?	☐	☒
Askıda duran ekipman altında çalışılırken gerekli güvenlik önlemleri alındı mı?	☐	☒
Traktör tekerlekleri güvenlik şartları dikkate alınarak değiştiriliyor mu?	☐	☒
Ağaç işlerinde kullanılan daire testereler koruyucuları ile mi kullanılıyor?	☐	☒
Kaynak ekipmanı güvenlik kuralları dikkate alınarak ve iyi şartlarda muhafaza edilerek mi kullanılıyor?	☐	☒
Zincirli ağaç kesme testeresi ile çalışılırken KKD (örneğin, iş elbisesi, iş ayakkabıları, eldivenler, kulak koruyucuları gibi) kullanılıyor mu?	☐	☒
Güvenli çalışma talimatlarınız var mı?	☐	☒
İş ekipmanınızı düzenli olarak kontrol ediyor musunuz?	☐	☒
NAKLİYAT VE HAREKET EDEN ARAÇLAR	☐	☒
Araç, forklift ya da teleskopik araç operatörleri makinelerin güvenli kullanımı konusunda eğitilip sertifikalandırıldı mı?	☐	☒
Forkliftler, teleskopik araçlar ve bağlantıları uzman bir kişi tarafından kontrol ediliyor mu?	☐	☒
Tarım alanında araçların güvenli hareketi konusunda organizasyon yapıldı mı?	☐	☒
Traktörün fren tertibatı düzenli olarak bakım ve kontrole tabi tutuluyor mu?	☐	☒
Römork fren tertibatı etkin ve kontrol edilebiliyor mu?	☐	☒
Çekme aparatları (zincirler, çubuklar, halatlar vb.) aşınmalara karşı düzenli olarak kontrol ediliyor mu?	☐	☒
Emniyet kemerleri kullanılıyor mu?	☐	☒
Eski traktör kabinleri güvenlik kafesi (roll-bar) ile donatılmış mı?	☐	☒
Eski güvenlik kafesleri paslanma ve dayanıklılık açısından kontrol ediliyor mu?	☐	☒
Araçların ışıklandırma sistemi ve göstergeleri çalışıyor mu?	☐	☒
Araçların aynaları temiz ve kullanılır vaziyette mi?	☐	☒
Enerji nakil hatlarının yakınında yapılan çalışmalar için güvenli çalışma sistemi oluşturuldu mu?	☐	☒
YÜKSEKLİK	☐	☒
Yüksekte (binalarda, makinelerde, ekipmanda, depolarda vb.) güvenli çalışma sisteminiz var mı?	☐	☒
Bütün taşınabilir merdivenler güvenli, ağır işler için uygun mu? Kullanılmadığında güvenli bir şekilde muhafaza ediliyor mu?	☐	☒
Merdivenler yüksekte kullanıldığında sağlam ve dengeli bir şekilde durması sağlanıyor mu?	☐	☒
Merdivenlerle yüksek yerlere ulaşılmasında daha güvenli başka seçenekler de dikkate alınıyor mu?	☐	☒
Balyalar güvenli bir şekilde istifleniyor mu?	☐	☒

PESTİSİTLER	☐	☒
Bütün pestisitler güvenli bir şekilde depolanıyor mu?	☐	☒
Pestisitlerle çalışan işçiler düzenli olarak eğitime tabi tutuluyor mu?	☐	☒
Çalışanlara ve diğer insanlara pestisitlerden kaynaklanan riskler değerlendirilip kontrol önlemleri uygulandı mı?	☐	☒
Pestisitlerle yapılan çalışmalarda uygun KKD kullanılıyor mu?	☐	☒
Çevre açısından pestisitler güvenli bir şekilde mi kullanılıyor?	☐	☒
ÇOCUKLAR	☐	☒
Çocukların tehlikeli alanlara (çalışma alanları, hareket eden makinelerin civarı, yükseklik, depolama alanları, bazı hayvanların bulunduğu bölmeler vb.) girişleri önleniyor mu?	☐	☒
Çocukların neden olabileceği yangın riski dikkate alınıyor mu?	☐	☒
Çocuklar tehlikeler konusunda uyarıldı mı?	☐	☒
Genç işçiler için çalışma şartları uygun mu?	☐	☒
HAYVANLAR	☐	☒
Tehlikeli olabilecek hayvanlar için (örneğin, boğalar, atlar, köpekler gibi) kapalı ortamlar var mı?	☐	☒
Kapalı ortamlar iyi şartlarda tutuluyor ve başıboş hayvanların girişi önleniyor mu?	☐	☒
Hayvanlarla yapılan çalışmalarda kullanılmak üzere talimatlar hazırladınız mı?	☐	☒
Hayvanların nakliyesi uygun şartlarda yapılıyor mu?	☐	☒
BİYOLOJİK TEHLİKELER	☐	☒
Çiftliğinizde tehlikeli biyolojik ajan kaynakları (bitkiler, hayvanlar ve hayvan orijinli maddeler, organik toz, atık vb.) var mı?	☐	☒
Tehlikeli biyolojik ajanlarla temas riski kontrol altında ya da en aza indirildi mi?	☐	☒
Tehlikeli biyolojik ajanlarla güvenli bir çalışma sisteminiz var mı?	☐	☒
SIVILARIN DEPOLANMASI	☐	☒
Sıvıların depolandığı alanlar korkuluklarla çevrildi mi? Korkuluklar kullanılabilir vaziyette mi?	☐	☒
Yeraltı depoları ve tankları iyi şartlarda ve kullanılabilir vaziyette mi?	☐	☒
Yükleme rampalarında uygun bariyerler var mı?	☐	☒
Uyarı işaretleri yerinde ve kullanılabilir vaziyette mi?	☐	☒
HUBUBAT	☐	☒
Tohumlar, gübreler, toprak vb. maddelerle yürütülen faaliyetlerle ilgili güvenli bir çalışma sisteminiz var mı?	☐	☒
Tahıl ambarlarına giriş kontrol altında mı?	☐	☒
BİYOGAZ	☐	☒
Çiftliğinizde biyogazın oluşabileceği ve toplanabileceği (tezek depolama, hayvan, atık ve çukurların bulunduğu kapalı alanlar vb.) herhangi bir ortam var mı?	☐	☒
Bu alanlara girişler önleniyor mu?	☐	☒
Yangından korunma önlemleri kullanılıyor mu?	☐	☒
Bu tehlikeli alanlarda güvenli çalışma sistemi var mı?	☐	☒
HAVA	☐	☒
İşçiler yüksek sıcaklık, güneşten kaynaklanan direkt radyasyondan, düşük sıcaklıktan, yağmur ve güçlü rüzgârdan korunuyor mu?	☐	☒

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılacak önleyici tedbirlere örnekler

BÜTÜN TEHLİKELER

- İşçilere bilgi, talimat ve eğitim verilmesi.

MAKİNE VE İŞ EKİPMANI

- Makineler ve iş ekipmanının eğitilmiş ve yetkili operatörlerce kullanılmasının sağlanması.
- PTO şaftların ve diğer makine ve iş ekipmanının koruyucularının yerinde ve iyi durumda olmasının sağlanması.
- Askıda tutulan ekipmanın ulaşılabilir uygun malzemelerle desteklenmesi.
- Traktörün büyük arka tekerleklerinin uygun araçlar kullanılarak taşınması.
- Daire testerenin koruyucusunun yerinde ve kullanılabilir olmasının sağlanması.
- Kaynak ekipmanının güvenlik kurallarına ve KKD kullanılmasına dikkat edilerek kullanılması.
- Ağaç kesme testeresi ile uygun KKD kullanılarak çalışılması.
- Makine ve iş ekipmanının düzenli olarak kontrol ve testlerinin yapılması.

NAKLİYAT VE HAREKET EDEN MAKİNELER

- Forkliftlerin veya teleskopik araçların, eğitilmiş, sertifikalı ve yetkili işçilerce kullanılmasının sağlanması.
- Çiftlik alanında taşımacılığın belirli bir güzergâhta yapılmasının sağlanması ve araçlar (kamyonlar gibi) için özel manevra alanı oluşturulması; araçların yayalardan ayrılması.
- Üreticinin talimatları dikkate alınarak traktör ve römorkların fren tertibatının düzenli olarak bakıma tabi tutulması.
- Çekme aparatlarının (zincirler, çubuklar, halatlar vb.) aşınmalara karşı düzenli olarak kontrol edilmesi.
- Aracın devrilme ihtimaline karşı emniyet kemerinin takılı ve bağlı olmasının sağlanması.
- Bütün traktör kabinlerinin güvenlik kafesi (roll-bar) ile donatılması ve düzenli olarak kontrollerinin yapılması.
- Kaldırma ekipmanının her bir parçasının düzenli olarak kontrollerinin yapılması.
- Araçların aynalarının eksiksiz, temiz ve kullanılabilir vaziyette olmasının sağlanması.
- Bütün traktörlerin ve römorkların ışıklandırma sistemi ve göstergelerinin çalışır ve temiz olmasının sağlanması.
- Enerji nakil hatlarının yakınında yapılan çalışmalar için güvenli bir çalışma sisteminin oluşturulması.
- Enerji nakil hatlarının konum ve yüksekliklerini belirten bir haritanın temin edilmesi.

YÜKSEKLİK

- Mümkün olduğu sürece yüksekte çalışmanın önlenmesi.
- Tehlikeli yerlere ulaşımın uygun korkuluklarla sınırlandırılması ve bunların kullanılabilir vaziyette tutulması.
- Uygun olan yerlere uyarı işaretlerinin konması.
- İyi ve bakımlı olan merdivenlerin kullanılması; sağlam ve dengeli bir şekilde durmasının sağlanması.
- Merdivenlerin güvenli ve çocukların ulaşamayacakları bir ortamda saklanması.
- Yüksekte çalışmada mümkünse uygun şekilde tasarlanmış kafes platformların kullanılması.
- Hareketli yükselebilen çalışma platformlarının, kule iskelelerin ya da benzerlerinin kullanılması.
- Balyaların istiflenmesi ve istif bozumunun güvenli bir şekilde planlanarak yapılması.

PESTİSİDLER

- Pestisidlerin kullanımının olabildiğince azaltılması.
- Sağlık açısından en az risk oluşturacak ürünlerin kullanılması.

- Püskürtme araçlarının kullanım sonrası dikkatli bir şekilde yıkanması. Kuyulardan, çocuk ve hayvanlardan uzak tutulması.
- Doğru KKD kullanılması.
- Pestisidlerin yetkili olmayan kişilerin ulaşmasının önlenmesi amacıyla uygun şekilde depolanması ve görülür şekilde tehlike uyarı işaretiyle işaretlenmesi.

ÇOCUKLAR

- Çocukların tarım faaliyetlerinden ve iş trafiğinden uzak tutulması.
- Güvenli olarak ayrılmış oyun alanların sağlanması.
- Gözetim altında olmayan bir çocuğun çalışma alanında gözükmesi halinde çalışmanın durdurulması ve oradan uzaklaştırılması.
- Tehlikeli alanlara uyarı işaretlerinin konması ve anlamlarının çocuklara öğretilmesi.
- Çocuklara dikkate etmeleri gereken tehlikeler ve gitmelerine izin verilmeyen yerlerin anlatılması.
- Genç çalışanlara bilgi talimat ve eğitim verilmesi ve onların gözetim altında tutulması.

HAYVANLAR

- Hayvanların doğru bir şekilde beslenmesinin sağlanması.
- Kapların kapalı olması ve iyi şartlarda muhafaza edilmesi.
- Uygun olan yerlere uyarı işaretlerinin konması.
- Hayvanların uygun yollarla taşınmasının ve bu konuda rehber hazırlanarak kullanımının sağlanması.
- Hayvanların uygun yollarla ve iyi şartlarda nakil edilmesi.

BİYİYOLOJİK TEHLİKELER

- Tehlikeli biyolojik ajanların kaynaklarının ortadan kaldırılması.
- Kaynakların insanlardan uzak tutulması.
- Tehlikeli alanların etrafının uygun bir şekilde çevrelenmesi ve kullanılabilir vaziyette tutulması.
- Uygun olan yerlere uyarı işaretlerinin konması.
- Dezenfeksiyon önlemlerinin kullanılması.
- İşçilerin aşılması.
- İş hijyeni önlemlerine dikkat edilmesi.
- Doğru KKD kullanılması.
- Düzenli sağlık gözetiminin sağlanması.

SIVILARIN DEPOLANMASI

- Sıvıların depolandığı alanların uygun korkuluklarla çevrilmesi ve bu korkulukların kullanılabilir vaziyette tutulması.
- Yeraltı depoları ve tanklarının iyi şartlarda muhafaza edilmesi.
- Yükleme rampalarında uygun bariyerlerin kullanılması.
- Uygun olan yerlere uyarı işaretlerinin konması.

HUBUBAT

- Tahıl depolama ambarlarına girişlerin kontrol altına alınarak düzenlemelerin yapılması.
- Uygun olan yerlere uyarı işaretlerinin konması.
- İnsanları uyarmak için ışıklı ve sesli sinyallerin kullanılması.
- Yetkili olmayan kişilerin işyerinden uzakta tutulması.

BİYOGAZ

- Biyogaz kaynaklarının ortadan kaldırılması.
- Ateşleme kaynaklarının önlenmesi ya da ortadan kaldırılması.

- Tehlikeli ortamların uygun olarak havalandırılmasının sağlanması.
- Tehlikeli alanların etrafının uygun şekilde çevrenmesi ve kullanılır vaziyette tutulması.
- Yangından korunma önlemlerinin sağlanması.
- Uyarı işaretlerinin konması.
- Tehlikeli alanlarda yalnız çalışmanın önlenmesi.

HAVA

- Kötü hava şartlarında çalışmanın durdurulması.
- Çalışma alanında gölgeli bir ortam oluşturulması, su sağlanması.
- Dışarıda çalışma süresinin azaltılması.
- İşe uygun KKD kullanılması.

Küçük Ölçekli Yerüstü Madenciligi

KISIM A: İşyerinizde tehlike var mı?

EVET: En azından bir cevabınızı onay işaretli şekilde belirtmişsiniz.

Lütfen aşağıdaki listenin tehlikelerin olduğu tüm durumları kapsamadığını unutmayınız.

SORU	EVET	HAYIR
HEYELANLAR	☐	☒
İşletmenizde kaya, toprak, vb., maddeler kaymakta mıdır?	☐	☒
Hiç işaretlenmemiş, gözetim altında olmayan madeniniz var mı?	☐	☒
Emniyet altına alınmamış maden yatakları, maden çukurları ya da kazıları var mı?	☐	☒
Herhangi bir yüzey, kenar ya da çıkıntıda yapılan çalışmalarda yan yüzeyler destekleniyor mu?	☐	☒
Yerüstü madeninde kazı işleri basamaklarda eşzamanlı olarak mı gerçekleştiriliyor?	☐	☒
Çalışma esnasında maden yüzeyinde ani değişiklikler oluyor mu?	☐	☒
Çalışma alanına giden araç güzergâhı örneğin toprak kayması ya da taş düşmeleri gibi tehlikelerle karşı karşıya mı?	☐	☒
Yüzey ya da yan duvar yüksekliği 1.5 m'den fazla ve uygun şekilde desteklenmemiş mi?	☐	☒
SU	☐	☒
Madende su tehlikesi var mı?	☐	☒
Kazı yakınında çalışma alanıyla bağlantısız su depoları var mı?	☐	☒
Her 6 ayda bir yüzeyde su kontrolü yapılıyor mu?	☐	☒
Herhangi bir nehir ya da gölden madene ulaşabilecek su yolu ihtimali var mı?	☐	☒
Kaçış yolları işaretlendi mi?	☐	☒
Hendekler kapatıldı mı?	☐	☒
Bir günlük sağanak yağış miktarı pompaların 36 saatlik boşaltım kapasitesinden fazla olabilir mi?	☐	☒
Kazı alanına dolan su miktarı pompaların 24 saatlik boşaltım kapasitesinden fazla mı?	☐	☒
NAKLİYAT İŞLERİ	☐	☒
Konveyörlerin geçtiği yerlerde işçi hareketliliği var mı?	☐	☒
Kazıların eğim açısı 4° den büyük mü?	☐	☒
Bir makine ya da aracın kovası (bailer) operatör kabininin üzerinde hareket ediyor mu?	☐	☒
İşçiler araçların güzergâhını kullanıyorlar mı?	☐	☒
PATLAYICI VE PATLATMA İŞLEMİ	☐	☒
Herhangi bir patlayıcı madde kullanılıyor mu?	☐	☒
Patlayıcıların depolandığı bölümler madendeki diğer yapılar için tehlike oluşturuyor mu?	☐	☒
Patlayıcı maddelerin depolandığı bölümleri çevreleyen alanlar bir patlamayı tetikler mi?	☐	☒
Patlatma esnasında ateşlemede başarısız olundu mu?	☐	☒
Kontrollü patlatma deliklerine patlayıcılar yerleştiriliyor mu?	☐	☒
Kontrollü patlatma esnasında kıvılcıma neden olabilecek herhangi bir alet kullanıyor musunuz?	☐	☒

Patlatma alanına yakın bir yerde kullanılmayan patlayıcılar var mı?	☐	☒
Patlatma öncesi uyarı amaçlı kullanılan sinyal sisteminizde herhangi bir arıza var mı?	☐	☒
Fünyeler ve patlayıcılar birlikte depolanıyor ya da taşınıyor mu?	☐	☒
Patlatma sonrası oluşan toz ve gazların ilerleme güzergâhında çalışma olmaktadır mı?	☐	☒

KISIM B: Riskin azaltılmasında kullanılacak önleyici tedbirlere örnekler

HEYELANLAR

- Maden ocaklarının, kazı alanlarının, hafriyat ve maden atıklarının biriktirildiği alanların çevrelenmesi.
- Tehlikeli alanlara uyarı işaretleri konması.
- Madende yapılan çukurların ve eğimlerin jeolojik şartlar ve kaya yapısına bağlı olarak uygun yükseklikte olmasının sağlanması.
- Dik yüzeyli çalışma yerine kademeli (basamaklı) çalışma sisteminin tercih edilmesi.
- Gevşek zemin ya da kayaların olduğu bölümlerde eğimin 45° den daha fazla olmamasına dikkat edilmesi.
- Tehlikeli yan yüzeylerin üst ve alt kenarlarının desteklenmesi ve işaretlenmesi.
- Herhangi bir yüzey, kenar ya da çıkıntıda yapılan çalışmalarda kesinlikle yan yüzeylerin desteklenmesi ve kontrolsüz çalışmaya izin verilmemesi.
- Yan yüzeylerin koruyucu ağlarla korunması.
- Çalışılacak zeminin güvenli bir şekilde ölçeklendirilmesi.
- Mümkün olduğu ölçüde ölçeklendirilmenin çalışma yüzeyinden aşağıya doğru yapılması.
- Uygun uzunlukta ölçme çubuğunun kullanılması ve yerleştirilmesi.
- Maden ocağının sürekli gözetim altında tutulması.
- Hafriyatın çalışılan yerin kenarının 3 m uzağında belirlenen yerlerde biriktirilmesi.
- Kazı çalışmalarının özellikle göçmelere karşı uygun destek sistemleri (örneğin sağlam ahşap destekler) kullanılarak yapılması.

SU

- Mümkünse gereksiz su birikintisinin boşaltılması.
- Su yollarının güvenli bir şekilde kontrol altında tutulması.
- Drenaj sisteminin düzenli olarak kontrolünün yapılması.
- Su baskını tehlikesine karşı işyerinde kaçış yollarının belirlenmesi.
- Mümkün olduğu ölçüde madende çalışmaların düzenlenerek suyun doğal yollardan (örneğin daha alçak seviyede terk edilmiş alanlara doğru) boşaltılmasının sağlanması.
- Suyun akışının kontrol altına alınarak kanallardan toplama alanlarına sevk edilmesi. Gerekli olduğunda buralarda pompalama sisteminin kullanılması.

NAKLİYAT İŞLERİ

- Konveyörlerin geçtiği yerlerde işçiler için güvenli geçiş yollarının seçilmesi ve oluşturulması.
- Konveyörlerin malzeme düşmelerine karşı güvenlik sistemleri ile techiz edilmesi.
- 4° den fazla eğimli kazılarda vagonlarla elle taşıma işlerinin yasaklanması.
- Nakil ekibinin iletişiminin sağlanması.
- İşçilerin yükleme esnasında hangi tür kabinlerde bulunmasının yasak olduğunun belirlenmesi.
- Yükleme platformlarının bariyerlerle techiz edilmesi.

- Her bir çalışma vardiyasında zorunlu olarak taşıma sistemlerinin (teleferik sistemi) halatlarının kontrol edilmesi.
- Patlayıcıların depolandığı yerlerin tutuşmaz, ateşe dayanıklı, kıvılcım çıkartmayan malzemelerle inşa edilmesi.
- Patlayıcı maddelerin depolandığı yerler metalden yapıldığında topraklamasının yapılması.
- Rutubet ve aşırı sıcaklığın kontrolü amacıyla havalandırma boşluklarının binanın üst ve altına yerleştirilmesi.
- Uygun yerlere depoların içindekilerini de gösteren uyarı işaretlerinin konması.
- Yetkili olmayan kişilerin girişinin önlenmesi amacıyla güvenlik aygıtlarıyla techiz edilmesi.
- Ayrı bölmelerde muhafaza edilene kadar füyeler ve patlayıcıların birlikte depolanmasının önlenmesi.
- Patlayıcı maddelerin depolandığı yerlerin çevresi 10 m yarıçaplı bir alan içerisinde kurumuş otlardan, ağaçlardan, çerçöpten temizlenmesi.
- 20 m yarıçaplı alan içerisinde diğer tutuşturucu maddelerin (örneğin, benzin, dizel gibi) depolanmasının önlenmesi.
- Her bir patlamadan sonra 30 dakika süreyle patlama alanına girişlerin yasaklanması.
- Ateşleme hatası olup olmadığının kontrol edilmesi.
- Patlatma deliklerinin kontrol edilmesi olabildiğince temiz olmasının sağlanması.
- Patlayıcıların herhangi bir sebeple patlatma deliklerine zorla sokulmaması.
- Patlayıcıların patlatma deliklerine kıvılcım oluşturmeyen bir ekipman vasıtasıyla (uygun sıkılama çubuğu kullanımı) yerleştirilmesi.
- Sıkılama maddesinin (kil, toprak veya özel şekilde imal edilmiş olan hamur) uygun olarak seçilmesi.
- Şarjlama yapıldıktan sonra kullanılmayan patlayıcı maddelerin koruma altında tutulması.

European Agency for Safety and Health at Work

Gran Vía 33, 48009 Bilbao – Spain, tel.: +34 94 479 43 60, fax: +34 94 479 43 83
e-mail: information@osha.europa.eu